

המכתה

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

ג' ליון 173

פְּרָשַׁת מִטּוֹת תְּשַׁב"ב

עֲנִינֵי הַצּוֹת הַלְיָלָה

**לזכר עולם
יהיה צדיק**

לע"נ הרה"צ חו"פ
רבי אשר יעקב
בהגה"ק רבי רפאל זצוק"ל

נלב"ע כ"ד תמוז תשמ"ט
תנצב"ה

לרפואת
מלכה בת ברכה אסתר
לרפואה שלימה בקרוב

**האזרה
האודות**

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

**לחיות
באור הפרשה**

עם תורה
דעתיקא סתימא

דעתידא
לא תגליא
לעתיד לבא

יו"ל בעז"ה ע"י
מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800
B48148@gmail.com

פְּרַשְׁתַּי מִטּוֹת

"וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל רְאֵשֵׁי הַמִּטּוֹת וְכוּ',

זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה'" (במדבר ל, ב)

"הנביאים נתנבאו ב'כה אמר ה', נוסף עליהם
משה, שנתנבא: ב'זה הדבר'" (רש"י)

א.

(ח"א ה, א"ב)

צָרִיךְ כָּל אָדָם לְרֹאוֹת וּלְעֵיִן בְּכָל־עֵת
בְּתַקוּן־הָעוֹלָם, וּלְמַלְאוֹת ה'סְרוּךְ־
הָעוֹלָם, וּלְהַתְפַּלֵּל בְּעִבּוּרָם.

וְעֵינָיִן הַתְּפִלָּה הֵן בְּשְׁנֵי פָּנִים - 'קִדְּם גְּזֵר־
דִּין' אִיךְ־צָרִיךְ לְהַלְבִּישׁ הַתְּפִלָּה,
אָבֵל לְאַחַר גְּזֵר־דִּין צָרִיךְ לְהַלְבִּישׁ הַתְּפִלָּה,
כְּדֵי שֶׁלֹּא יִבְיִנוּ הַמַּלְאָכִים וְלֹא יִקְטְרוּ.

וּכְשֶׁעוֹשִׂינָיִן הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה כָּל־
כֶּה, עַד שֶׁאֵין רוּצָה בְּשׁוּם
שָׂכָר עוֹלָם־הַבָּא, אָלֵא שִׂיזְמִין לוֹ הַקְּדוּשָׁה־
בְּרוּךְ־הוּא מִצְוָה אַחֶרֶת בְּשָׂכָר מִצְוָה זֹאת -
יְכוּלִין לִידַע בֵּין קִדְּם גְּזֵר־דִּין לְאַחַר גְּזֵר־
דִּין.

וְזֶהוּ הַחֲלוּק שֶׁבֵּין נְבוּאָת מֹשֶׁה רַבְּנוּ, לְבֵין
נְבוּאָת שָׂאָר נְבִיאִים, כְּפִרוּשׁ רִש"י
(במדבר ל, ב): "וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל רְאֵשֵׁי הַמִּטּוֹת
וְכוּ', זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה'", פִּרְשׁ רִש"י:
"כָּל הַנְּבִיאִים נִתְנַבְּאוּ בְּכַה אָמַר ה', נוֹסֵף
עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה שֶׁהִתְנַבֵּא בְּזֶה הַדְּבָר".

כִּי בְּחִינַת "כַּה" - הוּא 'אֶסְפְּקִלְרִיא
שְׂאִינָה מְאִירָה'. וְ"זֶה הַדְּבָר" - הוּא
בְּחִינַת 'אֶסְפְּקִלְרִיא מְאִירָה'.

וְאֵלֵינוּ הַשְּׁתֵּי בְּחִינּוֹת נְבִיאוֹת, יֵשׁ בְּעִבּוּדֵת־
הַבּוֹרָא. יֵשׁ הָעוֹשֶׂה הַמִּצְוָה בְּשָׂכָר
עוֹלָם־הַבָּא, שְׂאִינּוּ נִהְנֶה מִהַמִּצְוָה בְּעִצְמָה,
שְׂאֵלֵנוּ לֹא הָיוּ נוֹתְנִין לוֹ עוֹלָם־הַבָּא, לֹא הָיָה
עוֹשֶׂה אוֹתָהּ.

וְזֶה בְּחִינַת "כַּה", 'אֶסְפְּקִלְרִיא שְׂאִינָה
מְאִירָה', כְּמוֹ שְׂרוּאָה אֵיזָה דְּבָר
מִרְחוּק, כֵּן עוֹשֶׂה הַמִּצְוָה בְּשִׂבִּיל שְׂכָרָה
הַבָּא לְעֵת רְחוּק.

וְשִׁלּוּם שְׂכָר' נִקְרָא בְּשֵׁם 'נְבִיא' - כִּי
"יִבֵּא בְּרִנָּה נִשְׂא אֶלְמֹתֵינוּ"
(תהלים קכו, ב), רְאֵשֵׁי־תְבוּת 'נְבִיא' - וְשֵׁם
בְּפִסּוּק הַזֶּה נִרְמַז עַל 'שִׁלּוּם שְׂכָר': "הַלּוֹךְ
יֵלֵךְ וּבְכַה נֹשֵׂא מִשְׁדֵּי הַזֵּרַע", שְׂמַצְטַעַר
בְּעִשְׂיָתָהּ. "בֵּא יִבֵּא בְּרִנָּה נִשְׂא אֶלְמוֹתֵינוּ",
שִׂישְׂמַח לְעֵתִיד כְּשִׂיִקְבַּל שָׂכָר הַמִּצְוֹת.

אָבֵל נְבִיא שְׂמַתְנַבֵּא בְּ"זֶה הַדְּבָר", שְׂאִינּוּ
רוּצָה בְּשָׂכָר הַמִּצְוֹת, אָלֵא בַּמִּצְוָה
בְּעִצְמָה כְּנ"ל, נִמְצָא שְׂעוֹלָם־הַבָּא שְׂלוֹ
בַּהַמִּצְוָה בְּעִצְמָהּ.

וְזֶה בְּחִינַת 'נְבִיא', הֵינּוּ 'שִׁלּוּם שְׂכָר',
בְּבְחִינַת "זֶה הַדְּבָר", בְּבְחִינַת
'אֶסְפְּקִלְרִיא מְאִירָה', כְּמוֹ אָדָם הַרוּאָה
דְּבָר מִקְרוֹב בְּרִאִיָּה יָפָה וּבְרָה, כְּמוֹ־כֵן נִהְנֶה
מִהַמִּצְוָה בְּעִצְמָה, וּשְׂכָרוֹ נִגְדַּ עֵינָיו.

וְכִי שֶׁהוּא בַּמְדְּרָגָה הַזֹּאת - הוּא יְכוּל לִידַע
בֵּין קִדְּם גְּזֵר־דִּין לְאַחַר גְּזֵר־דִּין וְכוּ'.

ג.

(שיחות-ה'ר"ן רב)

"איש כי יזר נזר לה, או השבע שבועה וגו'.
בין איש לאשתו" (במדבר ל, ג-יז)
- עניני נזרים ושבועות -

ג.

(ח"א ז, ה)

"אמר רבה בר בר חנה: אמר לי ההוא טיעא: תא אחוי לך טורא דסיני. אזלי וחזאי דהדרן לה עקרבי, וקמיין בי חמרי חורתא. ושמעתי בת-קול שאומרת: 'אוי לי שנשבעתי, ועכשו שנשבעתי מי מפר לי'" (בבא-בבא ע"ד).

"תא ואחוי לך טורא דסיני" - שהוא בחינת 'עצות', כי שם קבלו "תרי"ג עטין" (אחר יתרו פב).

"חזאי דהדרן לה עקרבא" - הינו: שיש 'עצת-נחש', 'עצת רשעים' (תהלים א, א), שעל-ידיהם אין יכולים לקבל 'עצת צדיקים', 'זרע אמת' (ירמיה ב, כא).

"וקימו בי חמרי חורתא" - זה בחינת 'ציצית', שהוא 'שמירה מעצת הנחש', מ'נאוף', כמו שאמרו חז"ל (מנחות מג:): "איזה ענשו גדול, של לבן או של תכלת, ואמרו: משל לאחד שצוה להביא לו חותם של זהב, הינו תכלת, וחותם של טיט, הינו לבן".

וזזה: "חמרי" - לשון 'חמר וטיט'. "חורתא" - הינו 'לבן', כי עכשו זה עקר הציצית.

"ושמעתי בת-קול שאומרת, אוי לי שנשבעתי" - פרש רש"י: "על הגלות".

הינו: על-ידי 'ציצית', יכולין לבוא ל'עצת-צדיקים', לבחינת 'אמת';

יש חלוק בין החדושי-תורה שמגלין הצדיקים, כעין שאמרו רז"ל (יבמות מט:): "שיש חלוק בין נביא ב'אספקלריא שאינה מאירה, לנבואת משה רבנו עליו-השלום שהיה ב'אספקלריא המאירה".

ועל-כן 'שאר הנביאים' התנבאו ב"כה אמר ה'" - שהוא בחינת 'אספקלריא שאינה מאירה'. אבל 'משה' אמר "זה הדבר" - שהוא דבר ברור, בחינת 'אספקלריא המאירה' כמובא בפרוש רש"י פְּרֻשַׁת מִטּוֹת (במדבר ל, ב).

וכמו-כן יש בחינת חלוק הזה בין החדושי-תורה של הצדיקים.

כי יש צדיקים שאומרים חדושי-תורה אמתיים, ומכניסים אותם באיזה פסוק או מאמר רז"ל, אבל אין מכונים ונכנסים היטב בתוך דברי המקרא וכו' רק באיזה רמז וסמיכות בעלמא.

וזזה בחינת נביא ב'אספקלריא שאינה מאירה, שאינו מתנבא רק בבחינת "כה אמר ה'" וכו'.

אבל יש צדיקים נוראים שהם בבחינת 'משה', שחדושי-תורתם הם ברורים וזכים כשמש, ומבארים ומפרשים היטב בהפסוק או מאמר רז"ל שמכניסים אותם בהם.

וזזה בחינת 'אספקלריא המאירה', בחינת "זה הדבר" - כי דבריהם מבארים ומפרשים היטב בהמקרא וכו' שהם מפרשים כפי דרכם.

[עין בספר-הקדוש 'נעם-אלימלך', בפרשתו, דבור המתחיל: "בדרך אחר וידבר משה".]

וְעַל־יְדֵי אֲמֶת, בָּאִים לְאֲמוּנָה; וְעַל־יְדֵי אֲמוּנָה, בָּא הַגְּאֹלָה'.

וְזֶה שֶׁשָּׁמַע חֲרַטַּת הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ עַל הַגְּלוּת' - כִּי הַצִּיצִית, שֶׁהֵם "חֲמָרֵי חוּרָא", גָּרַם כָּל־זֶה.

ד.

(ח"א נז, ב"ג"ד)

לְהַקִּים אֲמוּנָה־הַנְּפוּלָה, הִיא עַל־יְדֵי בְּחִינַת יַעֲקֹב. הֵינּוּ: עַל־יְדֵי נְדָר' - שִׁידֹר אֵיזָהוּ נְדָר' "וַיִּקְיָם מִיָּד" (שְׁלַח־עֲרוּךְ יוֹרְדֵי־עַמָּה רג, ד). וְעַל־יְדֵי־זֶה יָשׁוּב לְאֲמוּנַת־חֲכָמִים'.

כִּי כִּשְׂאִין לוֹ אֲמוּנַת־חֲכָמִים, זֶה בְּחִינַת הַסִּתְּלָקוֹת הַחֲכָמִים, בְּחִינַת פְּלֹא, בְּבַחֲינֹת (יִשְׁעִיָּה כט, יד): "הִנְנִי יוֹסֵף לְהַפְּלִיא אֶת הָעַם הַזֶּה הַפְּלֹא וּפְלֹא וּפְלֹא וְאֲבֹדָה חֲכָמַת חֲכָמָיו", וְדָרְשׁוּ חַז"ל (אֵיכָה־רַבָּה א, לז): "עַל סְלוּקֹן שָׁל חֲכָמִים".

וְתַקְוֹנוֹ שָׁל הַפְּלֹאָה הַזֹּאת, שָׁל סְלוּקֹן שָׁל חֲכָמִים: 'הַפְּלֹאָה שָׁל נְדָר' - בְּבַחֲינַת (בַּמְדָּבָר ג, ב): "כִּי יַפְּלֹא לְנֹדֵד נְדָר".

כִּי עַל־יְדֵי הַנְּדָר' - הוּא עוֹלָה לְשָׂרֵשׁ שֶׁהַחֲכָמִים מְשַׁרְשִׁים שָׁם, בְּחִינַת "פְּלִיאֹת חֲכָמָה" (סֵפֶר יְצִירָה פ"א מ"א), וַיִּוֹדַע וּמִכִּיר מַעְלוֹת הַחֲכָמִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא שָׁב וּמֵאֲמִין בָּהֶם.

וְזֶה בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה כה, א): "אוֹדָה שָׁמַךְ כִּי עָשִׂיתָ פְּלֹא, עֲצוֹת מִרְחַק אֲמוּנָה אִמֶּן". הֵינּוּ: עַל־יְדֵי בְּחִינַת נְדָר', בְּחִינֹת פְּלֹא, נִתְתַּקֵּן אֲמוּנַת־חֲכָמִים' שֶׁעֲצַתָּם מִרְחוֹק, בְּבַחֲינַת: "מִמְּרֹחַק תִּבְיָא לַחֲמָה" (מִשְׁלֵי לא, יד).

כִּי "דְּבָרֵי תוֹרָה עֲנִיִּים בְּמִקּוֹמָם וְעֲשִׂירִים מִמְּקוֹם אַחֵר" (ירוּשְׁלָמִי רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה פ"ג

ה"ה), שֶׁהַחֲכָמִים לְמַדִּים דְּבָרֵיהֶם מִמְּקוֹמוֹת רְחוֹקִים שֶׁבַּתּוֹרָה, שְׂזָה נִמְסָר לָהֶם לְדָרֵשׁ הַתּוֹרָה לְכָל חֲפְצֵיהֶם, בְּשִׁלְש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת, וּמְחַיְבִין אֲנַחְנוּ לְהֵאֲמִין לְכָל דְּבָרֵיהֶם.

וַיַּעֲקֹב הוּא בְּחִינַת נְדָר', שֶׁהוּא רֹאשׁ לְכָל הַנְּוֹדֵרִים' (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה ע, א -

עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים קלב, ב): "נְדָר לְאֲבִיר יַעֲקֹב", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית כח, כ): "וַיִּדַּר יַעֲקֹב נְדָר".

וְזֶהוּ (בְּרֵאשִׁית מט, כד): "מִיָּדֵי אֲבִיר יַעֲקֹב" - בְּשִׁבִיל לְתַקֵּן יְדֵי הַמְּלֹאָךְ' (עֵינן בַּפְּנִים), הַנִּקְרָא: "אֲבִיר" (יוֹמָא עה:). - צָרִיךְ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּנְדָר', שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, כִּנּוּי לְכָל.

כִּי (שָׁם): "מִשָּׁם רוּעָה אֲבָן יִשְׂרָאֵל" - הֵינּוּ: עַל־יְדֵי הַנְּדָר', נִתְתַּקֵּן הַאֲמוּנָה' הַנִּקְרָא 'רוּעָה', בְּבַחֲינַת (תְּהִלִּים לז, ג): "וְרוּעָה אֲמוּנָה". וּכְשֶׁנִּתְתַּקֵּן הַאֲמוּנָה, נִתְתַּקֵּן הַיָּדִים'.

וְעַל־יְדֵי־זֶה יָקוּם מַחֲוֹלָאֵת הַזֹּאת שֶׁלֹּא הֵאֲמִין עַד עַכְשָׁיו שׁוֹם אָדָם שֵׁישׁ לוֹ שׁוֹם רְפוּאָה עַל מַכְתּוֹ. וּמִתְתַּקֵּן בְּחִינֹת יָדִים שָׁל מְלֹאכִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה מִתְנוּצְצִים בּוֹ 'אוֹרוֹת הָאֲבוֹת'.

וּכְשֶׁנִּתְתַּקֵּן הַיָּדִים' הֵנ"ל עַל־יְדֵי נְדָר', עַל־יְדֵי־זֶה מִתְנוּצְצִים בּוֹ 'אוֹרוֹת הָאֲבוֹת' - כִּי נְדָר' זֶה בְּחִינַת 'אוֹר יַעֲקֹב, וַיָּדִים' הֵם 'אֲבָרָהִם וַיִּצְחָק, שֶׁהֵם יָמִין וּשְׂמֹאל'.

וְזֶהוּ: סוֹפֵי־תְבוּת שָׁל שְׁמוֹת הָאֲבוֹת: 'בַּק"ם' - כִּי סוֹפֵי־תְבוּת שָׁל "אֲבָרָהִם יִצְחָק יַעֲקֹב", הֵם אוֹתִיּוֹת 'בַּק"ם', נוֹטְרִיקוֹן (תְּהִלִּים פט, כא): "בְּשִׁמּוֹן קָדְשִׁי מְשַׁחְתִּיו", שֶׁהִיא רְמֵז בְּחִינַת נְדָר'.

כִּי כֵּן כָּתִיב בְּנְדָר יַעֲקֹב' (בְּרֵאשִׁית שָׁם, כב): "וְהָאֲבָן הַזֹּאת אֲשֶׁר" וְכוּ', וְכָתִיב (שָׁם לז,

יד - כשחזר מחרן בשעת קיום הגדר): **"ויצק עליה שמן"** - הינו: **על-ידי ה'גדר', מתנוצצים על האדם 'אור האבות'.**

ועל-ידי-זה זוכה ל'ענג-שבת', הינו בחינת 'אכילה בקדשה'.

ועל-ידי-זה זוכין לבטל ה'פעם', ולהכניע ולהפיל האויבים והשונאים. ועל-ידי-זה יפל 'שער דסטרא-אחרא', וזוכין ל'ביאת משיח', ויבנה 'שערי הקדשה'.

[לקוטי-הלכות, שבת ה, ג: על-פן אי-אפשר להגיע ל'אמונת-חכמים', ב'יאם על-ידי 'גדר' - כי עקר חכמות הצדיקים, החכמים האמתיים, הוא להשתדל לפרש עצמם מזה העולם לגמרי, עד שזכו לזה בשלמות, ששברו כל התאוות בתכלית עד קצת האחרון לגמרי, ופרשו עצמן מזה העולם מכל וכל, ולא נשאר להם שום נדנוד וריח משום תאוה של זה העולם.]

ורק צדיקים כאלה יכולין לתקן כל העולם ולהחזירם למוטב, כל מי שרוצה להתדבק בהם. כי כל אדם צריך להגיע לזה לתכלית הפרישות בקדשה באמת, וזה עקר תכליתו לנצח, אשרי הזוכה לזה! - אבל לאו כל אדם זוכה לזה, וזעירין אנון דזכין לזה בשלמות באמת.

על-פן עקר התקון של שאר בני-אדם, הוא על-ידי התקרבות לצדיקים כאלה, להם ולתלמידיהם ולתלמידי תלמידיהם וכו'.

כי הצדיקים האמתיים יכולין לתקן ולרפאות כל אדם שבעולם, אף-על-פי שהוא חולה גדול בנפש וגוף וכו'. ואין מכה בעולם בגוף ונפש שלא יהיה לה רפואה על-ידם וכו'.

אבל לאו כל אדם יודע היכן הם הצדיקים האלו, ואיך זוכין להאמין בהם ולהתקרב אליהם באמת - על-פן העצה לזה: הוא 'גדר', שידר איזהו גדר ויקים אותו מיד, כמבאר בהתורה הזאת (ח"א נז הנ"ל).

פי כל ה'גדרים', הם בחינת 'פרישות', כמו שאמרו רז"ל (אבות פ"ג מ"א): "גדרים סג ל'פרישות", כמו שכתוב (במדבר ה, ב): "איש וגו' פי יפלא לגדר גדר נזיר

להזיר לה". שכל הגדרים של הכשרים הרוצים להתקרב אל האמת, הוא איזהו 'נזירות ופרישות' שרוצה להזיר ולפרש עצמו מאיזהו תאוה כדי להתקרב להשם.

וגם כשגדר איזהו גדר להקדש וצדקה, הוא גם-כן בחינת 'פרישות'. פי בעד זה הממון שגדר לצדקה היה יכל לקנות לעצמו איזהו דבר תאוה אכילה ושתייה, וכיוצא, והוא שובר תאוותיו ופורש עצמו מזאת התאוה שהיה יכל להשיג על-ידי-זה הממון, ולוקח הממון ומגדר אותו להשם לצדקה והקדש בית-הפנסת ובית-המדרש.

נמצא: שה'גדרים' הם בחינת 'פרישות'. על-פן על-ידי ה'גדר' הוא עולה ומקשר עצמו להצדיקים האמתיים שזכו לתכלית הפרישות בשלמות, וזוכה ל'אמונת-חכמים', ולהתקרב אליהם. מאחר שהשם-יתברך רואה שממשיך עצמו לדרכיהם ומקבל על-עצמו איזה בחינת 'פרישות' על-ידי 'גדר', שהוא בחינת פלא פנ"ל - על-ידי-זה זוכה להאמין בה'חכמים הצדיקים הנפלאים' שזכו ל"פליאות חכמה" ופרשו עצמן מזה העולם לגמרי.]

ה.

(ח"א סו, ב - על-פי קצור לקוטי-מוהר"ן אות ד; ו'לקוטי-עצות, תשובה כא)

כל המצוות והעברות - עקרן על-ידי שמוציאין מפה אל הפעל.

פי עקר 'שלמות המצוה' - הוא רק כשזוכה לעשתה בפעל, וכשמוציאה לפעל הוא בחינת 'בריאת-העולם' ממש, והרי הוא מקים את כל העולם בלו.

וכן להפך בעברה חס-ושלום - בתחלה העברה בכח שחושב לעשתה חס-ושלום, ואחר-כך כשמוציאה לפעל ועושה אותה, אזי הוא רשע גמור וחשוב כמת, והרי הוא מאבד עצמו ומאבד עולם מלא חס-ושלום.

פי כל העולם לא נברא - רק על-ידי בחינה זאת, שיצאה הבריאה מפה אל

הַפֶּעַל עַל־יָדוֹ יִתְבַּרְךָ, וְעַל־כֵּן בְּכָל עֵבֶרָה חֲסִי־שָׁלוֹם, פּוֹגְמִין בְּכָל־לִיּוֹת הָעוֹלָמוֹת, וּבְכָל־לִיּוֹת הַשְּׁמוֹת־הַקְּדוֹשִׁים, רַחֲמָנָא־לְצַלְןָ רַחֲמָנָא־לְשַׁזְּבֹן. וְאִין תִּקְנָה כִּי אַם בְּתִשׁוּבָה.

וְעַל־כֵּן מוֹעִיל תִּשׁוּבָה' עַל עֵבֶרָה - כִּי עֵקֶר הַתִּשׁוּבָה' הִיא הַחֲרָטָה', שְׁמַתְחַרֵּט עַל הָעֵבֶרָה, בְּחִינּוֹת: "פְּתַח חֲרָטָה" (נְדָרִים כב: שְׁלַח־עֲרוּךְ יוֹרְה־דָעָה רכח), בְּחִינַת 'פְּתַח' (עֵין בְּפָנִים עֵינֵן הַפְּתִיחַ' - שְׁזָה לְפָתַח וּלְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפֶּעַל).

כִּי עַל־יָדֵי תִשׁוּבָה, עַל־יָדֵי שְׁמַתְחַרְטִים עַל הָעֵבֶרָה וְעוֹזְבִים אוֹתָהּ - נִתְתַּקֵּן כָּל הַנֶּ"ל, וְחוֹזֵר וּמוֹצִיא תִקּוּן כָּל הָעוֹלָמוֹת מִכַּח אֶל הַפֶּעַל.

[לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, הַכְּשֵׁר־כָּלִים ד, לג: וְעַל־כֵּן עוֹסְקִין לְהַתִּיר נְדָרִים וּפּוֹתְחִין "כָּל נְדָרִי" בַּתְּחִלַּת יוֹם־הַכַּפּוּרִים - כִּי עֵקֶר תִּקּוּן הַתִּשׁוּבָה', הוּא בְּחִינַת הַתְּרַת־נְדָרִים', שֶׁהוּא עַל־יָדֵי "פְּתַח חֲרָטָה", שֶׁעַל־יָדֵי־יָזָה מִמְּשִׁיכִין בְּחִינַת 'פְּתַח' הַנּוֹכֵר בַּתּוֹרָה הַנֶּ"ל (ה"א ס"ו) וְכוּ', כִּי הָעֵקֶר לַעֲשׂוֹת 'פְּתַח' בְּאוֹר הָעֲלִיּוֹן הַסְּתוּם וְנִעְלָם מֵאֲתַנּוּ מְאֹד לְרַב גְּבָהוּ, וְהַצְדִּיקִים בְּעֶצֶם כְּחַם פּוֹתְחִים שֶׁם 'פְּתַח', שֶׁעַל־יָדֵי־יָזָה הֵם מִמְּשִׁיכִים לָנו 'חִיּוֹת־דְּקֻדְשָׁה' מִשָּׁם].

[פְּרַפְרָאוֹת־לְחֻכְמָה: וְעַל־כֵּן מוֹעִיל תִּשׁוּבָה, כִּי עֵקֶר תִּשׁוּבָה' הִיא הַחֲרָטָה' וְכוּ', בְּחִינַת "פְּתַח חֲרָטָה" וְכוּ'. רוֹצֵה־לּוֹמֵר: כִּי עֵקֶר מַה שֶּׁצָּרִיכִין "פְּתַח חֲרָטָה", הוּא כְּדֵי לְעַקֵּר דְּבַר הַנֶּדֶר וְכִיּוֹצֵא מֵעֵקֶרוֹ וּשְׂרָשׁוֹ, כִּי הַחֲרָטָה' שְׁמַתְחַרֵּט רַק מֵעֵקְשׁוֹ לְבַד, אֵינּוּ מוֹעִיל, אֶל־אִם־כֵּן הוּא מִתְחַרֵּט וְעוֹקֵר הַנֶּדֶר מֵעֵקְרוֹ, כִּי אִם הָיָה יוֹדֵעַ שִׁיְהִיָּה כָּד, אֲזִי מֵעִיקְרָא לֹא הָיָה נוֹדֵר.

וְכִמוֹכֵן לְעֵינֵן הַתִּשׁוּבָה' שֶׁעֵקֶר הוּא הַחֲרָטָה', הֵינּוּ גַם־כֵּן לְהַתְחַרֵּט עַל הַדְּבָר, וְלְעַקֵּר אוֹתוֹ מֵעֵקְרוֹ וּשְׂרָשׁוֹ, הֵינּוּ: שֶׁצָּרִיךְ לְהַתְחַרֵּט גַּם עַל בְּחִינַת הָעֵבֶרָה שְׂבֻכָה, הֵינּוּ מַה שֶׁהֵנִיחַ אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ לְהַרְהֵר כָּל־בְּעֵבֶרָה, שֶׁעַל־יָדֵי־יָזָה בְּאֵ לִיָּדֵי עֵבֶרָה גַּם בְּפֶעַל רַחֲמָנָא־לְצַלְןָ.

וְכִשְׁמַתְחַרֵּט בְּאֶפְסוֹ זֶה, נִמְצָא: שְׁמַתְחַרֵּט עַל כָּל הַשְּׂשָׁה בְּחִינּוֹת שִׁישׁ בְּכַח וּבַפֶּעַל, שְׁזָה בְּחִינַת הַפְּתַח' כְּנִ"ל בְּפָנִים. וְעַל־יָדֵי־יָזָה מוֹחֲלִין לוֹ - כִּי חוֹזֵר וּמִיחַד בְּחִינַת הַכַּח' וְהַפֶּעַל בְּקֻדְשָׁה, עַל־יָדֵי הַתִּשׁוּבָה' וְהַחֲרָטָה' כְּנִ"ל.

וְעֵינּוּ בְּלְקוּטֵי־הַלְכוֹת יוֹרְה־דָעָה הַלְכוֹת הַכְּשֵׁר־כָּלִים הַלְכָה ד' מְבַאֵר בְּזֶה בִּיּוֹתֵר, עֵינֵן שֶׁם־וְתִרְאָה נְפִלְאוֹת. וְעֵינֵן מִזֶּה גַם בְּהַלְכוֹת נְזָקֵי־שְׂכָנִים הַלְכָה ג'. (עֵינֵן עוֹד בְּעֵינֵינוּ "פְּתַח חֲרָטָה", בְּלְקוּטֵי־הַלְכוֹת, רֵאשִׁי־הַשְּׁנָה ב, ג'ו; נְדָרִים ג, ז).

ו.

(ח"ב כז)

הַנְּדָר שְׁנוֹדְרִין, צְרִיכִין לְשָׁלֵם מִיָּד. וְהַמֵּאֲחֵר נְדָרוֹ, גּוֹרֵם אֵלּוֹ הָאַרְבַּע מִדּוֹת: א) עֲבוּדָה־זָרָה. ב) גְּלוּי־עֲרִיּוֹת. ג) שְׂפִיכוֹת־דָּמִים. ד) לְשׁוֹן־הָרַע.

וְעַל־יָדֵי שְׂמַתְחַרְטִין לְהַטִּיל הַמְּשָׂאוֹי עַל כָּל אֶחָד בְּרֵאוֹי לוֹ - עַל־יָדֵי־יָזָה זוֹכִין לְהַתְּרַת־נְדָרִים; וְעַל־יָדֵי־יָזָה נְצוּלִין מֵאַרְבַּע מִדּוֹת הַנֶּ"ל.

דְּאִיתָא (וַיִּקְרָא־דָּבָר לוֹ, ב): שְׂבֻשְׁבִיל שְׂרָאָה מֹשֶׁה בְּסִבְלוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (שְׁמוֹת ב, יא): "וַיִּרְא בְּסִבְלוֹתָם", דְּהֵינּוּ שְׂנַתֵּן לֵב עַל סִבְלוֹתָם שֶׁהֵיוּ מְכַבְּדִין עֲלֵיהֶם, וְהָעֲבוּדָה הַשִּׁיף לְאִישׁ נְתָנוּ עַל אִשָּׁה, וְכֵן לְהַפְּךָ. וְהָיָה מֹשֶׁה מִסְתַּכֵּל עַל זֶה, וְהַפְּךָ הַדְּבָר וְנָתַן עַל כָּל אֶחָד הָעֲבוּדָה הָרֵאוֹי לוֹ, מַה שְׂרֵאוֹי לְאִישׁ וְכוּ'. וְכֵן בֵּין אֲנָשִׁים בְּעֶצְמָן וְכוּ'. וְאָמַר לוֹ הַשֵּׁם־יִתְבַּרְךָ: שֶׁעַל־יָדֵי־יָזָה תִּזְכָּה לְהַתִּיר נְדָר שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ גַם־כֵּן (בַּמִּדְבָּר ל, יז): "בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ" וְכוּ'.

ז.

(ח"ב פד)

עַל־יָדֵי 'תְּפִלָּה בְּכַח' - נִתְחַדֵּשׁ הַשְּׂבוּעָה לְהָאֲבוֹת, וְנִעֲשֶׂה כְּאֵלּוֹ עֲכָשׁוֹ נִשְׁבַּע לְאֲבוֹתֵינוּ.

וְאֲזִי: "כְּצִפּוֹר נוֹדְדַת מִן קִנְיָה, כֵּן אִישׁ נוֹדֵד" (מְשָׁלִי כז, ח) - כִּי הִיא 'קֵן' דִּילָה.

ט.

(בוכבי-אור, חֲכָמָה וּבִינָה ז')

'בִּינָה' הוא בסוד "נְדָרִים" - כִּי עַל-כֵּן גַּם
זֶה בְּמִסְפֵּר "נַחְמָן בֶּן פִּינָא" עִם
הַאֲזוּרוֹת.

[עִינֵי-שָׁם בְּהֶעֱרָה, עֵינֵי הַתְּרַת-נְדָרִים עַל-יְדֵי הַיְחִיד-
מִמֶּהָ שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצַּדִּיק-הָאֱמֵת. וְעֵינֵי עוֹד בְּלִקּוּטֵי-
הַלְכוֹת בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת בְּעֵינֵי זֶה].

י.

(בוכבי-אור, חֲכָמָה וּבִינָה יד)

'בִּינָה' הִיא אֲשֶׁר בָּאָה בְּסוּד 'מִי', אֲשֶׁר
נֶאֱמַר עַל-זֶה: "ה' עֲבָאוֹת יַעֲזֹב
וּמִי יִפֹּר" (יִשְׁעִיָּה יד, כז), "מִי יִרְפָּא לָךְ"
(אֵיכָה ב, יג). (עִינֵי-שָׁם בְּהֶעֱרוֹת).

יא.

('אֲבָנֵי הַבְּרָזֵל', שִׁיחוֹת וְסִפּוּרִים מִמוֹהֲרַנ"ת טו;
שִׁיחַ-שְׂרָפֵי-קֹדֶשׁ ח"א תִּקְיָב)

כְּשֶׁסָּפַר רַבֵּנוּ ז"ל לְמוֹהֲרַנ"ת (בְּשַׁבְחֵי-הַר"ן
ח"א טו) מִדְּרָכֵי עֲבוּדָתוֹ, אָמַר:
"וְהֵייתִי רְגִיל בְּנְדָרִים!" - שָׁאֵל אוֹתוֹ
מוֹהֲרַנ"ת: הֲלֹא עַל-פִּי דִין הַגְּמָרָא (נְדָרִים ט.
כב.): "אֵין נְכוּן לְנִדְרֵי?! - הַשִּׁיב לּוֹ רַבֵּנוּ:
"דָּאס מֵיִינַט מָעַן אַזוֹינֶע שְׁלִימְזִלְנִיקֶעס'
ווי אֵיהָר!" [הַגְּמָרָא הִתְכַּפֵּן לְאֲנָשִׁים כְּמוֹכֶם
'שְׁלִימְזִלִים']. (וְעֵינֵי בְּשִׁלְחוֹן-עֲרוּךְ יוֹרְהוֹדֵעָה רג, ודז;
וּבְלִקּוּטֵי-הַלְכוֹת 'בְּרַכַּת-הַשְּׁחַר' ה, צ).

יב.

(סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, עֵינֵינִי נְדָרִים וְשִׁבּוּעוֹת')

[א] מִי שֶׁנִּזְהָר מִ'שִׁבּוּעַת-שְׂקָר', בּוֹדְאֵי לֹא
יַעֲבֹר עַל (וַיִּקְרָא יט, יח): "לֹא תִקַּם וְלֹא תִטֹּר"
(אֶהְבֶּה י).

[ב] עַל-יְדֵי עֲזוֹת מְצָח, נֶעֱנֵשׁ בְּנְדָרִים, גַּם
עַל-יְדֵי שִׁבּוּעוֹת (בְּגָדִים ג).

[ג] בְּעוֹזֵן נְדָרִים, בָּנִים מֵתִים (בָּנִים יב).

וְכַד אָדָם מִתְפַּלֵּל בְּכַח וּמוֹצִיא אוֹתָהּ
מִגְּלוּתָא, מִכְּסוּוִינֵי דִילָה - נַעֲשִׂית 'קָן'
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְעַקֵּר בּוֹנֵתָךְ יִהְיֶה: שְׁתַּתְקַן הַשְּׂכִינָה כִּי
לְזוּגָה עִם בַּעֲלָהּ.

כִּי מִתְחַלֶּה צָרִיךְ 'אֲתַעְרוּתָא-דְלִתְתָא',
הֵינּוּ 'תְּקוּן-הַשְּׂכִינָה'. וְכִשְׁהַשְּׂכִינָה
מִתְלַבֶּשֶׁת בְּלְבוּשֵׁינֵי נְהִירִין: 'חֹזֵר סֶמֶק יִרְק',
בְּחִינַת 'אָבוֹת' (זֶהָר פְּנַחֶס רטו. תְּקוּוֹנֵי-זֶהָר נב:),
וְהִיא בְּחִינַת 'שִׁבּוּעָה', בְּחִינַת 'שִׁבְעָה'.
וְנַעֲשֶׂה כְּאֵלוֹ עֲכָשׁוֹ נְשַׁבַּע לְאָבוֹת.

וְזֶה (דְּבָרִים ח, יב): "אֲשֶׁר נְשַׁבַּע לְאָבוֹתֶיךָ
כִּי־אֵלֶיךָ יִשְׁבַּע" "כִּי־אֵלֶיךָ יִשְׁבַּע" (עִינֵי
בְּפָנִים פְּרוּשׁ כָּל הַפְּסוּק הַזֶּה).

נִמְצָא: עַל-יְדֵי 'תְּפִלָּה בְּכַח', נִתְחַדֵּשׁ
הַשִּׁבּוּעָה לְאָבוֹת.

ת.

(שְׁבַח-הַר"ן ח"א טו)

וְהָיָה רְגִיל בְּנְדָרִים מְאֹד מְאֹד, שְׂפָמָה
פְּעָמִים כְּשֶׁבָא הַיּוֹם, קִבֵּל עָלָיו בְּנִדְרֵי
כָּל סֵדֵר הָעֲבוּדָה שֶׁהָיָה רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת בְּאוֹתוֹ
הַיּוֹם, וְאַחֲרֵיכֵן אֶת-עַל-פִּי שֶׁהָיָה קָשָׁה עָלָיו
מְאֹד, הָיָה מְכַרַּח לַעֲשׂוֹת מַחֲמַת הַנְּדָר. וְכֵן
עָשָׂה כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים.

וְכֵן בְּכָל מֵינֵי גְדָרִים וּסְיָגִים שֶׁל פְּרִישׁוֹת
מֵאִיזָה תְּאוּהָה וּמֵאִיזָה מְדָה הָיָה רְגִיל
הַרְבֵּה בְּנְדָרִים כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים.

וְכְמָה וְכְמָה פְּעָמִים נְשַׁבַּע עַל אִיזָה
דְּבָרִים בְּ"נְקִיטַת חֶפְזִי", כִּי
שִׁיחָהּ חָזַק לְפָרֵשׁ מֵאוֹתוֹ הַדָּבָר שֶׁהָיָה רוֹצֵה
לְפָרֵשׁ עֲצָמוֹ.

[ד] בְּעִוּוֹן נְדָרִים, בְּנִים מֵתִים כְּשֶׁהֵם קִטְנִים (בְּנִים נו).
 [ה] הִרְהוּרֵי עֲבוּד־הַזָּרָה, וְהִרְהוּרֵי זְנוּת, וּשְׁפִיכוֹת־דָּמִים, וְלִשְׁוֹן־הָרֶעַ - הֵם בָּאִים עַל מִי שֶׁרָגִיל בְּנְדָרִים. אָבֵל נִתְבַטְּלִים עַל־יְדֵי הַמְּנַהִיג שְׁבַעֲיָר, הַמְּסַדֵּר הַגְּבִיּוֹת וְהַמְּסִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי עֲרֻכּוֹ שְׂיֻכָּל לְסַבֵּל (הִרְהוּרִים ח"ב יב; הַתְּנַשְׁאוֹת ח"ב ו). (עֲנִי לְקוּטִיר־מוֹהַר"ו ח"ב כז הַמּוֹבָא לְעִיל).

[ו] עַל־יְדֵי שְׁבוּעוֹת וְקַלְלוֹת, בָּאִים מִחֻשְׁבוֹת רְעוּת (הִרְהוּרִים לב).
 [ז] מִי שֶׁנָּדַר, וְלֹא שָׁלַם נְדָרוֹ, הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְבִיא עָלָיו יְסוּרִין. וּפְשָׁשׁוֹתָק, נֶחֱשָׁב לֹו כְּאִלוֹ שָׁלַם נְדָר (הַמְתַקֵּת־דִּין יט).
 [ח] עַל־יְדֵי נְדָר, נִתְעַכֵּב הַחֲמָה שֶׁל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ (הַמְתַקֵּת־דִּין מא).
 [ט] לְהַמְתִּיק הַדִּין, תֹּאמַר 'פְּרֻשַׁת נְדָרִים' (בַּמִּדְבָּר ל), וּמִשְׁנֵיּוֹת שֶׁל 'מִסְכַּת שְׁבוּעוֹת' (הַמְתַקֵּת־דִּין פז).
 [י] מִי שֶׁהוּא כְּעֶסֶן, יִדַּר נְדָר וַיִּשְׁלַם תִּכְפֹּה, עַל־יְדֵי־זָה יִבְטַל מִמֶּנּוּ הַפַּעַם (פַּעַם כ).

[יא] עַל־יְדֵי הַשְּׁבוּעָה נִכְרַת [נְכַרַת] הַהִשְׁתַּקְּקוֹת שֶׁל אָדָם.

[יב] מִטְּשַׁעְהֲרִין ז"ל כְּתֹב כָּאֵן בְּמֵרְאֵי־מְקוֹמוֹת: כָּאֵן יֵשׁ סַפֵּק אִם צָרִיךְ לִזְמַר־נִכְרַת (בְּסֵגֹל מִתַּחַת לְרִ"ש) אוֹ צָרִיךְ־לִזְמַר נִכְרַת (בְּפִתּוּחַ מִתַּחַת לְרִ"ש). וְשִׁמְעֵתִי בְּשִׁמוֹ ז"ל שֶׁאָמַר: "שְׁשִׁתֵּי הַגְּרָסָאוֹת אֵמֶת". וְלֹא בְּאֵר דְּבָרֵינוּ ז"ל. (נְפִילָה ו).

[יג] הַנְּדָרִים וְהַנְּדָבוֹת, מְבִיאִין שְׂמֻחָה (עֲצָבוֹת ח"ב ו; שְׂמֻחָה ח"ב ב).

[יד] כְּשֶׁתִּשְׁמַר אֶת־עֲצֻמּוֹ מִגְּזֻלוֹת, וּמִשְׁבוּעוֹת, וּמִשְׁקָר - לֹא תִפֹּל מִמִּדְרַגְתּוֹ (נְפִילָה יא).

[יז] מִי שֶׁהוּא כְּעֶסֶן, יִדַּר נְדָר וַיִּשְׁלַם תִּכְפֹּה, עַל־יְדֵי־זָה יִבְטַל מִמֶּנּוּ הַפַּעַם (פַּעַם כ).

[יא] עַל־יְדֵי הַשְּׁבוּעָה נִכְרַת [נְכַרַת] הַהִשְׁתַּקְּקוֹת שֶׁל אָדָם.

[יב] מִטְּשַׁעְהֲרִין ז"ל כְּתֹב כָּאֵן בְּמֵרְאֵי־מְקוֹמוֹת: כָּאֵן יֵשׁ סַפֵּק אִם צָרִיךְ לִזְמַר־נִכְרַת (בְּסֵגֹל מִתַּחַת לְרִ"ש) אוֹ צָרִיךְ־לִזְמַר נִכְרַת (בְּפִתּוּחַ מִתַּחַת לְרִ"ש). וְשִׁמְעֵתִי בְּשִׁמוֹ ז"ל שֶׁאָמַר: "שְׁשִׁתֵּי הַגְּרָסָאוֹת אֵמֶת". וְלֹא בְּאֵר דְּבָרֵינוּ ז"ל. (נְפִילָה ו).

[יג] הַנְּדָרִים וְהַנְּדָבוֹת, מְבִיאִין שְׂמֻחָה (עֲצָבוֹת ח"ב ו; שְׂמֻחָה ח"ב ב).

[יג] הַנְּדָרִים וְהַנְּדָבוֹת, מְבִיאִין שְׂמֻחָה (עֲצָבוֹת ח"ב ו; שְׂמֻחָה ח"ב ב).

[יד] עַל־יְדֵי שְׁבוּעָה, בָּא כָּאֵן עֵינִים (רֵאשִׁיָּה ח"ב ה).

[טו] עִיר שֵׁישׁ בָּהּ שְׁבוּעוֹת, תִּחְרַב וְתִהְרַס חִסְוִשְׁלוֹם (שְׁבוּעָה א).

[טז] עַל־יְדֵי 'שְׁבוּעוֹת־שְׁקָר', נוֹפְלִים מֵאֲמוּנָה (שְׁבוּעָה ב; אֲמוּנָה לה).

[יז] לְמוֹד מִסְכַּת שְׁבוּעוֹת, מְסַגֵּל לִירִידַת הַגִּשְׁם (שְׁבוּעָה ג).

[יח] עַל־יְדֵי 'שְׁבוּעַת־שְׁקָר', בָּאִין הִרְהוּרֵי נְאוּף (שְׁבוּעָה ד; נְאוּף נד).

[יט] מִי שֶׁהוּא רָגִיל בְּשְׁבוּעוֹת, מִחֻשְׁבוֹת־רְעוּת בָּאִים לוֹ תְּמִיד (שְׁבוּעָה ה).

[כ] עַל־יְדֵי הַעֲבָרַת הַשְּׁבוּעָה, אִין תִּקּוּמָה בְּמִלְחָמָה (שְׁבוּעָה ו; מְרִיבָה א).

[כא] מִי שֶׁעוֹבֵר עַל הַשְּׁבוּעָה, בִּידוּעַ שְׂאִינוֹ מְכַבֵּד יְרֵאֵי־הַשֵּׁם (שְׁבוּעָה ז).

[כב] עַל כָּל עֲבֻרוֹת שְׁבִתוֹרָה, נִפְרָעִין מִמֶּנּוּ. וְכָאֵן (שְׁבוּעַת־שְׁקָר) - מִמֶּנּוּ, וּמִמִּשְׁפַּחָתוֹ, וּמִכָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ. וּמִמֶּנּוּ נִפְרָעִין לְאַלְתֵּר (שְׁבוּעָה ח).

[כג] דְּבָרִים שְׂאִין אִשׁ וּמִים מְכַלִּין אוֹתָם, 'שְׁבוּעוֹת־שְׁקָר' מְכַלִּין אוֹתָן (שְׁבוּעָה ט).

[כד] מִי שֶׁנָּדַר אֵיזְהוּ נְדָר, אִין מְקַבְּלִין תְּפִלָּתוֹ עַד שֶׁיִּשְׁלַם אֶת נְדָרוֹ (תְּפִלָּה עג).

"נִקְּחָם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמְּדִינִים" (בַּמִּדְבָּר לא, ב)
 - עֲנִין הַנִּקְמָה בְּאֲמוֹת־הָעוֹלָם וּבִשְׂוֹנָאִים -

יג.

(ח"ב ד, ו)

כְּשֶׁנִּתְגַּלָּה הַרְצוֹן, שֶׁהַכֹּל בְּרָצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ - אַזִּי יוֹדְעִים: שֶׁכָּל הַשְּׁעֵבוּדִים

והגלות, וכל ההכבדות של העכו"ם שהם מכבידים עלינו - על כלם ינקם בהם הוא יתברך ויגאלינו מידם.

אבל כשסוברים חסוֹשֵׁלוֹם, שהכל על פי 'חיובה הטבע', אין שׂיף נקמה בהם, מאחר שהכל מתנהג רק על-פי 'סדר-הטבע' חסוֹשֵׁלוֹם.

וְזֶה בחינת (תהלים נח, יא): **"ישמח צדיק כי הִזָּה נָקָם, פִּעְמֵיו ירחץ בַּדָּם הַרְשָׁע."**
"פִּעְמֵיו דִּיקָא" - הינו: על-ידי **"שֵׁלֶשׁ פִּעְמִים בַּשָּׁנָה"** (שמות כג, יז; לד, כגכד; דברים טז, טז), שהם הימים-טובים, שעל-ידם נתגלה ה'רצון' - על-ידי-זֶה: **"ישמח צדיק כי הִזָּה נָקָם" וכו'.**

יבושו ויחפרו יחד כל שונאינו, יפלו ולא יקומו.

וזכות אבותם יעמד להם, שיהיה להם מפלה גדולה מיד, כי אם לאו, חסוֹשֵׁלוֹם יהיו נאבדין ונעקרין לגמרי משני העולמות, כי לא דבר ריק הוא מה שעשו, **"שתו בשמים פיהם" וכו' (תהלים עג, ט), "ה' יריב ריבו", "ה' ילחם לכם ואתם תחרשו" (שמות יד, יד).**

"וימסרו מאלפי ישראל" (במדבר לא, ה)

"שנמסרו על-כרחן" (רש"י)

טו.

(ח"ב ס)

וְזֶהוּ: **"ומוסרך למלכות"** (פסחים קיב, כשהיה רבי עקיבא בתפיסה, אמר לו רבי שמעון בן יוחאי: רבי למדני תורה, ואם לאו, אני אומר ליוחאי אבא זמוסרך למלכות) - **"מסירה הוא לשון בעל-כרחו, כמו שכתוב (במדבר לא, ה): "וימסרו מאלפי ישראל", פירש רש"י: "שנמסרו בעל-כרחם."**

כי רבי שמעון בן יוחאי, יביא את רבי עקיבא בעל-כרחו למלכות, לבחינת צדלות, על-ידי שהוא יאמר תורה (עין בפנים).

"ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב" (במדבר לא, ח)

טז.

(ח"א רלד)

דע: ש'פפורי-מעשיות מצדיקים', הינו: ממה שארע להם - הוא דבר גדול מאד, ועל-ידי-זֶה נטהר מחשבתו.

יד.

(עלים-לתרופה, יוס' ערב-שבת-קדש במדבר תקצב)

והשם-יתברך ישמח נפשיכם מהרה, ויראו שונאינו ויבושו. וקויתי להשם, שיהיה מפלה גדולה מהרה לכל שונאיכם ורודפיכם, כי לא יחריש השם-יתברך על בזיונות ורדיפות כאלה שרדפו אתכם חנם, בפרט כי שלחו יד בספריו הקדושים בבזיונות כאלה.

ואם דרכי טובו של אדונינו מורנו ורפנו הנורא והנשגב זכר צדיק וקדוש לברכה, הם עד אין-סוף, ואריכות אפו בלי שעור, ומחמת זֶה על-פירב, אין רואין נקמה תכף ברודפיו וכו' - אף-על-פי-כן, במקום שיש חלול-השם ובזיון כזה הנוגע עד הנפש - אין דרכו להחריש.

ומבטחני בחסדו יתברך, שיקים מהרה (תהלים יב, ז): **"משד עניים מאנקת אביונים, עתה אקום יאמר ה' וכו',**

"ויקצף משה על פקודי החיל. ויאמר וכו' החייתם כל נקבה. הן הנה היו וכו' בדבר בלעם. וכל אשה ידעת איש וכו'. ויקרבו אל משה הפקדים וכו'. ויאמרו וכו'. ונקרב את קרבן ה' וכו' לכפר על נפשותינו לפני ה'" (במדבר לא, יד-טו-טז-יז-מח-מט-נ)

ז.

(ח"א מג)

הדבורים של רשע 'בר-דעת', מולידים נאוף בהשומע - פי ה'זווגים' נמשכים מה'דעת', כמו שכתוב (בראשית ד, א): "והאדם ידע את חוה אשתו", וכתוב (במדבר לא, יז): "כל אשה ידעת איש".

אך יש 'זווג-דקדשה', הוא 'התקשרות' לצדיקים ולתורה ולהשם-יתברך, זה נמשך מ'דעת-דקדשה'. ו'זווגים' של עברה, נמשכים מ'דעת-דקלפה'.

וה'דבור' הוא 'התגלות-הדעת' וכו'. וכשרשע מדבר ומוציא מפיו הבלים, מוליד אוירים ארסיים של נאוף, והשומע ממנו הדבורים, מכניס בגופו אלו האוירים.

ולפיכך ב'בלעם' "שהוא בחינות 'דעת דקלפה'" (עץ-חיים ש"ח פ"ד; שער הפסוקים בלק), כמו שדרשו חז"ל (ספרי ברכה טז; במדבר-רבה יד, ט; זהר שמות כא: בלק קצג): על פסוק (דברים לד, י): "לא קם כמשה" וכו', "בישראל לא קם, אבל באמות קם, ומנו בלעם" - פי "משה הוא דעת" (זהר פקודי רכא), ולזה "נקרא דורו דור דעה" (ויקרא-רבה ט, א).

ולכך "בשנטלו מואב עצה ממדון, אמרו להם: אין פהו אלא בפה" (במדבר-רבה כ, ד; תנחומא בלק ג) - פי ה'פה' הוא 'התגלות

אבל אי-אפשר לספר 'מעשיות' של צדיקים, כי-אם מי שיכול להדמות עצמו להשם-יתברך, דהינו: שיכול להבדיל בין אור וחשך, כמו השם-יתברך בבניכול, כי כנגד כל מעשה של צדיק, יש כנגדו רע, דהינו שיש כנגדו מעשיות של רשעים, שגם להם ארע כיוצא בזה.

כגון שמצינו: "שפנחס עשה דבר גדול שפרה באויר" (תרגום-יונתן במדבר לא, ח; מדרש ילקוט 'מטות' רמז תשפה). וכנגד זה יש מעשה של רשע: "שגם בלעם פרה באויר" (שם). וכן כיוצא בזה, פי הרע לעמת הטוב.

וההפרש, הוא רק מי שיכול להבדיל בין אור וחשך, זה יודע גדל ההבדל וההפרש שבין 'מעשיות' של צדיקים' ל'מעשיות' של רשעים'.

כי זה מסטרא-דקדשה על-ידי תפלתו, כמו שכתוב באלישע (מלכים-ב ח, ד): "ספרה נא לי הגדלות", הינו: "שעשה הנסים על-ידי תפלה" (מגלה כז).

אבל 'מעשיות' של רשעים' - הם על-ידי 'תחבולות' או 'כשוף' או דבר-אחר מסטרא-אחר.

נמצא: שעקר ההפרש יודע רק זה שיודע להבדיל בין 'אור' ל'חשך', הינו: בין 'רע' ל'טוב'.

וגם מי שאין לו זה הדעת להבדיל וכו', אבל יש לו 'אמונה-שלמה', שמאמין ההבדל שיש ביניהם כנ"ל - גם זה יכול לספר 'מעשיות' של צדיקים'.

אבל צריך שתהיה ה'אמונה' - 'אמונה שלמה ברורה מאד'. עד שעל-ידי ה'אמונה', יהיה דומה לו כאלו רואה הדבר שמאמין, בעינים ממש.

הַדַּעַת'. "אָמַר מֹאֲבִי: אִם אָנֹכִי נִבְּוֵא עָלֶיְהֶם בְּאָדָם שֶׁפָּחַז בְּפִהוּ" (שם) - כִּי הוּא גַם־כֵּן 'דַּעַת דְּקַלְפָּהוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קְהֵלֶת ז, יד): "אֵת זֶה לַעֲמֹת זֶה עָשָׂה אֱלֹקִים".

וְזֶה שֶׁכָּתוּב (בַּמִּדְבָּר כד, טז): "וַיֵּדַע דַּעַת עֲלִיּוֹן", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (בְּרִכּוֹת ז): "שִׁידַע מְתֵי הַקְּדוֹשִׁי־בְּרוּךְ־הוּא בּוֹעִים".

כִּי כִשְׁהַדַּעַת אֵינֹו בְּיָשׁוּב - אֲזִי יֵשׁ בְּעַס, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (פְּסָחִים סו:): "כָּל הַבּוֹעִים חֲכָמָתוֹ מִסְתַּלְקֶת מִמֶּנּוּ". וּלְפִיכֶן כִּשְׁפָעַס 'מֹשֶׁה רַבֵּנּוּ' עָלְיוֹ־הַשְּׁלוֹם עַל 'אֲנָשֵׁי הַצָּבָא' כִּשְׁבָאוּ מִמִּדְיָן, נִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ הַדַּעַת, וְהִצְרִיךְ 'אַלְעָזָר' לִזְמַר הַלְכוֹת 'טְבִילֹת כְּלִים' (רַש"י בַּמִּדְבָּר לא, כא).

וּכְשֶׁהַדַּעַת שָׁלֵם - אֲזִי אֵין בְּעַס, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה יא, ט): "לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ בְּכֹל הַר קִדְשִׁי, כִּי מְלֵאָה הָאָרֶץ דַּעַה".

וְ'בִלְעָם' הָיָה מִסְתַּפֵּל בְּדַעַת דְּקַלְפָּהוּ, שֶׁהוּא 'מוֹתְרוֹת' שֶׁל 'דַּעַת עֲלִיּוֹן', וְכִשְׁמִשְׁתַּנָּה, יָדַע שֶׁהַקְּדוֹשִׁי־בְּרוּךְ־הוּא בְּבַעַס. נִמְצָא: שֶׁ'בִלְעָם' הוּא 'דַּעַת דְּקַלְפָּהוּ, וְעַל־יַדֵּי דְבוּרֵיו הוֹלִיד אֲוִירִים אַרְסִיִּים שֶׁל נְאוּף.

לָזֶה כִּשְׁבָאוּ מִמְּלַחְמַת מִדְיָן, נֶאֱמַר (בַּמִּדְבָּר לא, יד-טז טז): "וַיִּקְצַף מֹשֶׁה עַל פְּקוּדֵי הַחֵיל, וַיֹּאמֶר הַחַיִּיתֶם כָּל נִקְבָה, הֵן הִנֵּה הָיוּ בְּדָבָר בִּלְעָם". 'בְּדָבָר' דִּיקָא - כִּי עַל־יַדֵּי דְבוּרֵיו, שֶׁהוּא 'הַתְּגַלּוֹת־הַדַּעַת שְׁלוֹן', הוֹלִיד נְאוּף בְּמִדְיָן.

וּלְפִיכֶן כִּשְׁבָאוּ מִמְּלַחְמוֹת מִדְיָן, בְּתֵיב (שם שם, מח-ט"ג): "וַיִּקְרְבוּ אֵל מֹשֶׁה רֹאשֵׁי הַפְּקָדִים וְכוּ', וַיֹּאמְרוּ וַנִּקְרַב אֶת קִרְבָּן ה' וְכוּ', לְכַפֵּר עַל נַפְשׁוֹתֵינוּ לְפָנֶי

ה'". וְדָרְשׁוּ רַז"ל (שַׁבָּת סד): "שֶׁכֶּף אָמְרוּ: אִם־עַל־פִּי שְׁמִידֵי עֲבָרָה יִצְאֵנוּ, מִיַּדֵּי הַרְהוּר לֹא יִצְאֵנוּ".

פרשת 'טבילת כלים' (במדבר לא, כא-כב-כג-כד)

יח.

(ח"א מג)

כִּשְׁהַדַּעַת אֵינֹו בְּיָשׁוּב - אֲזִי יֵשׁ בְּעַס, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (פְּסָחִים סו:): "כָּל הַבּוֹעִים חֲכָמָתוֹ מִסְתַּלְקֶת מִמֶּנּוּ". וּלְפִיכֶן כִּשְׁפָעַס 'מֹשֶׁה רַבֵּנּוּ' עָלְיוֹ־הַשְּׁלוֹם עַל 'אֲנָשֵׁי הַצָּבָא' כִּשְׁבָאוּ מִמִּדְיָן, נִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ הַדַּעַת, וְהִצְרִיךְ 'אַלְעָזָר' לִזְמַר הַלְכוֹת 'טְבִילֹת כְּלִים' (רַש"י בַּמִּדְבָּר לא, כא).

"כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יָבֵא בְּאֵשׁ, תִּעֲבִירוּ בְּאֵשׁ וְגו'." וְכָל אֲשֶׁר לֹא יָבֵא בְּאֵשׁ, תִּעֲבִירוּ בַּמַּיִם" (במדבר לא, כג)

יט.

(ח"א ד, ה"ו)

עַל־יַדֵּי 'זְדוּי־דְבָרִים' לְפָנֶי 'תְּלַמִּיד־חֶכֶם', נִתְתַּקֵּן בְּחִינַת 'מְלָכוּת'.

וְזֶה בְּחִינַת 'הַחֲזֵרַת הַמְּלָכוּת לְשָׂרְשָׁהּ, כִּי 'שָׂרֵשׁ הַמְּלָכוּת' הוּא 'אֵשׁ', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (סְנֵהֲדְרִין קא:): "לָמָּה טָעָה נְבוֹט, שָׂרָאָה שִׁיָּצָא אֵשׁ מֵאֲמָתוֹ". וְהַ'תּוֹרָה' נִקְרְאת 'אֵשׁ', שֶׁמִּשָּׁם ה'מְלָכוּת', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִרְמְיָהוּ כג, כט): "הֲלוֹא כֹה דִּבְרֵי פֹאֵשׁ", וְכָתִיב (מִשְׁלֵי ח, טו): "כִּי מְלָכִים יִמְלְכוּ". וְעַקֵּר הַ'תּוֹרָה' הֵם הַ'תְּלַמִּידֵי־חֶכְמִים', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (מִפּוֹת כב:).

שִׁמְגַרְשׁ אֶת רֹוח־הַטְּמָאָה. וְעַל־יְדֵי־זֶה נִטְהַר לְבוֹ.

וּבְשֵׁישׁ לוֹ טְהַרְתִּי־הַלֵּב - אָזִי זֹכָה לְדַבֵּר בְּכָל פֶּעַם 'דְּבוּרִים־קְדָשִׁים', שֶׁהוּא בְּחִינַת רֹוח־הַקֹּדֶשׁ.

נא.

(לקוטי־הלכות, נטילת־יָדִים שְׁחֵרִית ב, טו)

וְזֶה בְּחִינַת טְבִילַת־כַּפַּיִם - כִּי "הַכֹּלִי שִׁיָּצָא מִרְשׁוֹת הָעֶבְרֹ"ם, צְרִיכִים לְטוֹבְלָן בַּמְּקוֹה, שִׁיְהִיָּה רְאוּי שִׁיאֲכַל בּו הַיִּשְׂרָאֵל" (שְׁלַח־עֲרוּךְ יוֹרְדֵי־דָעָה קכ, א).

כִּי הָעֶבְרֹ"ם שֶׁהֵם בְּחִינַת ה'טָבַע', זֶה עֵקֶר הַטְּמָאָה, וּכְשֶׁהַכֹּלִי בְּרְשׁוֹתָם - אֵינּוּ יֹכֹל לְצֵאת לְרְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקֹּדֶשׁה, כִּי־אִם עַל־יְדֵי טְבִילָה בַּמְּקוֹה, שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'שְׁגָחָה', בְּחִינַת 'דַּעַת', בְּחִינַת (יְשַׁעִיָּה יא, ט): "כִּי מְלֹאָה הָאָרֶץ דַּעַת כַּמִּים" וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן הַכֹּלִי שֶׁהִיָּה בְּרְשׁוֹת הָעוֹבְדֵי־כּוֹכָבִים, שֶׁהֵם מִסְטֵרָא־

דְּמִסְאָבוֹתָא, כִּי הֵם תּוֹלִין ב'טָבַע', שֶׁמִּשָּׁם עֵקֶר אַחִיזַת הַדֵּינָיִם וְהַסְטֵרָא־אֲחֵרָא, וְעַל־כֵּן אֵין הַכֹּלִי רְאוּי לְסַעֲדַת יִשְׂרָאֵל כִּי אִם עַל־יְדֵי טְבִילָה בַּמְּקוֹה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יוֹצֵא הַכֹּלִי מִבְּחִינַת 'טָבַע' - לְבְּחִינַת 'דַּעַת', בְּחִינַת ה'שְׁגָחָה', בְּחִינַת עֵלְמָא־דְּאֲתִי, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מְקוֹה, וְכוּ' כַּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת ה'כְּשֵׁר־כַּפַּיִם' (שֵׁם סִימָן קכא): "כָּל דְּבַר אֲשֶׁר יָבֵא בְּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ

בְּאֵשׁ" (בַּמִּדְבָּר לֹא, כג). כִּי "מֵהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם" וְכוּ' (יחזקאל טו, ז), וְכַנ"ל, כִּי מֵאַחַר שֶׁכָּבֵד נִבְלַע הָאֶסּוּד שֶׁהוּא הַטְּמָאָה, בְּכֹלִי שֶׁכָּל זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת ה'טָבַע', דִּהְיִנוּ כְּפִירוֹת, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַטְּמָאוֹת וְכָל

וְזֶהוּ (בַּמִּדְבָּר לֹא, כג): "כָּל דְּבַר אֲשֶׁר יָבֵא בְּאֵשׁ, תַּעֲבִירוּ בְּאֵשׁ". "דְּבַר" - זֶה בְּחִינַת מְלָכוֹת, שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּתוֹךְ הַטְּמָאָה, בְּתוֹךְ חֲמִימוֹת הַיָּצֵר, כְּמוֹ (קְדוּשִׁין פא): "נִוְרָא בִּי עִמָּרִם". "תַּעֲבִירוּ בְּאֵשׁ" - תְּקוּנוֹ: עַל־יְדֵי אֵשׁ, הֵינּוּ 'דְּבוּרֵי־דְּבָרִים' לְפָנַי תִּלְמִיד־חָכִם.

נ.

(ח"א קנו)

מָה שֶׁמִּדְּבָרִים בֵּינּוּ לְבֵין קוּנּוּ, הוּא בְּחִינַת רֹוח־הַקֹּדֶשׁ. וְצְרִיךְ לְחַדֵּשׁ תְּמִיד, לְבַקֵּשׁ בְּכָל פֶּעַם בְּתַחֲנוּגִים וְדְבָרֵי רְצוּיִים קְדָשִׁים. וְלִזְכּוֹת לָזֶה, צְרִיךְ טְהַרְתִּי־הַלֵּב.

וְטְהַרְתִּי הַלֵּב - הוּא עַל־יְדֵי שְׁמֵת־לֵהֵב וּבוֹעֵר לְבוֹ לְהַשִּׁיב־יְתֵבְרָה, כִּי נֶגֶד שְׁנֵת־לֵהֵב וְנִבְעֵר לְעֵבְרָה אוֹ לְתֵאֵוָה רָעָה חֲסִי־שְׁלוֹם, שֶׁמִּזֶּה נִטְמָא לְבוֹ, צְרִיךְ שִׁיתֵּלֵהֵב וְיִבְעֵר לְבוֹ לְהַשִּׁיב־יְתֵבְרָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִטְהַר לְבוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בַּמִּדְבָּר לֹא, כג): "כָּל דְּבַר אֲשֶׁר יָבֵא בְּאֵשׁ, תַּעֲבִירוּ בְּאֵשׁ".

כִּי עַל־יְדֵי חֲמִימוֹת־הַלֵּב, עַל־יְדֵי־זֶה מְגַרְשׁ רֹוח־הַטְּמָאָה. כִּי טָבַע הָאֵשׁ, שֶׁמִּגַּרְשׁ הָאֹוִיר, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרַר לְחֲכָמֵי־הַיְסוּדוֹת.

כִּי זֶהוּ סִפְתָּ מָה שִׁיּוֹרָה הַקְּנִי־שְׂרָפָה עַל־יְדֵי שֶׁמִּדְּלִיקוֹן מָה שִׁיּוֹרִין לְמַעְלָה, דִּהְיִנוּ ה'פִּילְכוֹר' - כִּי עַל יְדֵי כַח הָאֵשׁ, בּוֹרַח הָאֹוִיר, וְהָאֹוִיר הוּא דוֹחָה אֶת הַדְּבָרִים שֶׁמְלָאוּ בָהֶם אֶת הַקְּנִי־שְׂרָפָה, וְעוֹד נִתְבָּרַר בְּחוֹשׁ מִכְּפָה דְּבָרִים.

וְהַכֹּלִל: שֶׁהָאֵשׁ מְגַרְשׁ הָאֹוִיר - עַל־כֵּן ה'חֲמִימוֹת שֶׁבְּלֵב שְׁבוֹעֵר לְהַשִּׁיב־יְתֵבְרָה, מְגַרְשׁ ה'רֹוחוֹת שֶׁהֵם אֹוִיר, הֵינּוּ:

האסורים, וכשפבר נבלע האסור בכלי - אין לו טהרה כי אם על ידי האש, שהוא בחינת שרשי הטבע' וכו', כי "מהאש יצאו" וכו'.

אבל כשעדין לא נבלע האסור בכלי, רק שיצא מרשות העובדי כוכבים, דהינו שיצא מדעתו ורשותו, הינו: מרשות דעת העובדי כוכבים, שהוא בחינת ה'טבע' וכו' כנ"ל - אזי די לו ב'טבילה במקוה', שהוא בחינת 'עלמא דאתי', שמשם מקבלין וממשיכין בחינת 'השגחה', לשפר ולבטל בחינת ה'טבע', שעל ידי זה יוצאין מטמאה לטהרה, מרשות העבו"ם לרשות ישראל, שהם 'למעלה מהטבע'.

"בני גד ובני ראובן" (במדבר לב, ב)
"והיה קמתם תחת אבותיכם, תרבות אנשים חטאים" (במדבר לב, יד)

נג.

(ח"א קג)

איתא בגמרא (סנהדרין דף צא:): **"כל המונע הלכה מפי תלמיד, כאלו גוזלו מנחלת אבות, שנאמר (דברים לג, ד): 'תורה צוה לנו משה מורשה'"** וכו'.

וכיון שראה משה, שבני ראובן ובני גד מניאין לב בני ישראל מנחלת אבותם, בשביל זה קרא להם: **"תרבות אנשים חטאים"** (במדבר לב, יד), ותרגם אונקלוס: **"תלמידי גבריא חיביא"**.

הדבר הזה קבלתם מרבניכם, שרפכם גזל מכם 'הלכות', ו'הלכות' הם נחלת אבות' כנ"ל. ועתה גם אתם הולכים בדרך

אבותיכם, ורצונכם לגזל מישראל נחלת אבותם.

וב'בבא בתרא' (ח: - על דניאל יב, ג): **"ומצדיקי הרבים כפוכבים, אלו מלמדי תינוקות"**. ועכשו שראה, שהם 'מחיבים רבים' שמניאין לב בני ישראל, מסתמא גם רפם אינם 'מצדיקי הרבים', אלא 'מחיבי הרבים'. בשביל זה קרא להם: **"תרבות אנשים חטאים"**, ותרגם אונקלוס: **"תלמידי גבריא חיביא"**.

נג.

(ח"א קד)

איתא במדרש (הובא בספר חסידים קלז, ובראשית חקמה שער ענוה פ"ה): **"בשביל שאמר משה לבני גד (במדבר לב, יד): 'תרבות אנשים חטאים' - נענש, שכן בנו עבד לפסל מיכה"**.

והדבר קשה: מה ענין זה של "תרבות אנשים חטאים", לענש שלו שיעבד בן בנו עבודה זרה?!

והתרוץ: פי אמרו חז"ל (פתבות קי:): **"כל הדר בחוץ לארץ, כאלו אין לו אלוף"**, ואמרו חז"ל (שבת צז:): **"החושד בכשרים לוקה בגופו"**. ומשה היה חושד אותם: **"שבני ראובן ובני גד אינם רוצים בארץ ישראל שום חלק!"** - נמצא שאין להם אלוף.

בשביל זה נענש בן בנו שלא היה לו אלוף, כי הם פשרים היו בדבר, כי רצו לטל חלק בארץ גס-פן. (עין בתוספות ומלואים, בקצור לקוטי מוהר"ן פאן).

לקוטי תפלות

פרשת מטות

מפתח התפלות

[א] "איש פי ידור נדר", ענין 'נדרים' (ח"א נז).

[ב] "איש פי ידור נדר", ענין "פתח חרטה" (ח"א סו).

[ג] "איש פי ידור נדר", ענין 'נדרים' (ח"ב כד).

[ד] "כל דבר אשר יבא באש, תעבירו באש" - שנוצפה להתלהבות וחמימות דקדשה, ונוצפה על-ידי-זה לתקן כל ההתלהבות וחמימות לעברות (ח"א קיח).

ואזכה לעלות למקום הנדר, שהוא "פליאות חכמה". ועל-ידי-זה תעזרני להפיר, מעלת וקדשת החכמים-האמתיים, עד שאזכה לאמונת-חכמים בשלמות.

ועל-ידי-זה תזכני לעלות ולהפיל באור האבות, ויתנוצצו בי אור האבות, אברהם יצחק ויעקב.

☪ [א] לקוטי-תפלות ח"א נז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נז,

'שאלו את רבי יוסי בן קסמא'

"איש פי ידור נדר" (במדבר ל, ג)

ובכן תעזרני ברחמיך הרבים, שאזכה להתקדש בקדשתך העליונה, ותגיעני מהרה לקדשה ופרישות באמת, ואזכה לאחז בדרכי אבותינו הקדושים, לדור נדרים, ולקיימם מיד, בשביל רצונך הטוב, כדי לזכות על-ידי הנדרים, לקדשה ופרישות באמת.

וּתְעַזְרֵנוּ לְקַיֵּם כָּל מִצְוֹתֶיךָ בְּאַהֲבָה,
וּלְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפֶּעַל, כָּל
הַדְּבָרִים שֶׁבִקְדָשָׁה שָׁהֵם רְצוֹנָךְ בְּאֵמֶת.
וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ שְׁפַע וְחַיּוֹת
חֲדָשׁ בְּכָל עֵת מְלַמְעָלָה לְמִטָּה, מִן הַכַּח
אֶל הַפֶּעַל.

⊗ [ג] לקוטי-תפלות ח"ב כד ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב כז, 'מי שהוא פרנס')

"איש פי ידו נדר" (במדבר ל, ג)

וּתְרַחֵם עָלֵינוּ, וּתְשַׁמְרֵנוּ וּתְצִילֵנוּ,
מִפְּגַם נְדָרִים וּשְׁבוּעוֹת,
וּתְשַׁמְרֵנוּ שְׁלֵא נִהְיֶה רְגִילִים בְּנְדָרִים
וּשְׁבוּעוֹת.

וְכָל הַנְּדָרִים וּשְׁבוּעוֹת שֶׁאֵנוּ מְכַרְחִים
לְדַר, אוֹ לְשָׁבַע, בְּשִׁבִיל קְדָשָׁה
וּפְרִישוֹת, כְּרְצוֹנָךְ הַטּוֹב, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רְבוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנִם-לְבָרְכָה: "נְדָרִים סִיג
לְפָרִישוֹת", תְּשַׁמְרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
וּתְעַזֵּר וּתוֹשִׁיעַ לָנוּ בְּכָל עֵת, לְקִיּוֹם מִיָּד,
וּלְבָלִי לְעֵבֶר חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, וּלְבָלִי לְאַחַר
שׁוֹם נְדָר וּשְׁבוּעָה.

רַק נִזְכָּה לְקִיּוֹם בְּשִׁלְמוֹת מִיָּד, וּכְכֹל
הַיּוֹצֵא מִפִּינוּ נַעֲשֶׂה, וּמוֹצֵא שְׁפָתֵינוּ
נִשְׁמַר וְנַעֲשֶׂה, כְּאֲשֶׁר נִדְוֵר תְּכַף וּמִיָּד,
וְלֹא נֵאָחַר לְשִׁלְמוֹ.

וּתְוַרְנֵי וּתְלַמְּדֵנִי בְּכָל עֵת, אֵיךְ לְהִתְנַהֵג
בְּעֵנִין נְדָרִים וּשְׁבוּעוֹת בְּשִׁבִיל
קְדָשָׁה וּפְרִישוֹת, בְּאִפְּן שֶׁאֲזַכָּה לְקִיּוֹם
בְּאֵמֶת, וּלְזָכוֹת עַל-יָדֶם לְקְדָשָׁה וּפְרִישוֹת
בְּאֵמֶת כְּרְצוֹנָךְ הַטּוֹב. "הַדְּרִיכֵנִי בְּאֵמֶתְךָ,

⊗ [ב] לקוטי-תפלות ח"א סו ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סו, 'זיהי נא פי שנים')

"איש פי ידו נדר" (במדבר ל, ג)

- ענין "פתח חרטה" -

(נדרים כב: שלחן-ערוך יורה-דעה רכח)

רְבוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, כְּכֹר הַבְּטַחְתָּנוּ בְּכַמָּה
הַבְּטָחוֹת, שֶׁבּוֹדָאֵי תִגְמַר רְצוֹנָךְ
וּחִפְצָךְ עִמָּנוּ, לְהַבִּיאֵנוּ לְתַכְלִית
הַשְּׁלֵמוֹת, וּלְקַרְבָּנוּ אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת, כְּאֲשֶׁר
נִאָּה לָךְ, לֹא כִמְעַשִּׂינוּ, וְלֹא כִמְפַעְלֵינוּ.

עַל-כֵּן, כָּל עוֹד נִפְשָׁנוּ וְרוּחָנוּ בְּקַרְבָּנוּ,
נִשְׁתַּטַּח וְנִתְחַנֵּן לְפָנֶיךָ יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי כָּל
הַצְּדִיקִים עִנְנוּ, וְעַזְרָנוּ וְזַכָּנוּ, לְהִתְחַיֵּל
וּלְגַמֵּר וּלְהוֹצִיא מִכַּח אֶל הַפֶּעַל, כָּל מֵה
שֶׁאֵנוּ צְרִיכִים לְעִבּוֹדַת יְהוָה בְּאֵמֶת, עַד
שֶׁנִּזְכָּה לְהִיּוֹת כְּרְצוֹנָךְ הַטּוֹב בְּאֵמֶת, כָּל
יְמֵינוּ לְעוֹלָם.

וּשְׁמֵרָנוּ וְהַצִּילֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, מִכָּל
מִיָּנִי פְגָמִים וְעִבְרוֹת שֶׁבָּעוֹלָם.
וּתְהִיָּה בְּעַזְרָנוּ, שֶׁנִּזְכָּה מִהֲרָה לְהִתְחַרֵּט
וּלְשׁוֹב בְּאֵמֶת, עַל כָּל הָעִבְרוֹת וְהַפְּגָמִים
שֶׁעִבְרָנוּ עַד הַנָּה, בְּשׁוֹגֵג וּבְמִזִּיד בְּאִנְס
וּבְרָצוֹן, בְּמַחְשְׁבָה דְּבוּר וּמַעֲשֶׂה, בְּכַח
וּבְפֶעַל.

עַל הַכֹּל תִּמְחַל וּתְכַפֵּר וּתְסַלַּח לָנוּ, חַנוּן
הַמְּרַבֵּה לְסַלַּח, "לְמַעַן שִׂמְךָ יְהוָה
וּסְלַחְתָּ לְעוֹנֵינוּ כִּי רַב הוּא."

וּתְהִיָּה עִמָּנוּ מַעֲתָה, וּתְעַזְרֵנוּ, שֶׁנִּזְכָּה
לְסוּר מִרַע, לְבָלִי לְעֵבֶר עוֹד עַל
דְּבָרֶיךָ וְעַל רְצוֹנָךְ, אֲפִלוּ תְנוּעָה קְלָה.

וּלְמַדְנִי כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, אוֹתָךְ קוֹיֵתִי
כָּל הַיּוֹם.”

☪ [ד] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"א קיח ☪

(על־פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א קנו, 'לב טהור')

”כָּל דָּבָר אֲשֶׁר יבֹא בְאִשׁ, תַּעֲבִירוּ בְאִשׁ”

(במדבר לא, כג)

שְׂנֵזֶפֶה לְהִתְלַהֲבוֹת וְחַמִּימוֹת דְּקַדְשָׁה, וְנִזְכָּה עַל־
יְדֵי־זֶה לְתַקֵּן כָּל הַהִתְלַהֲבוֹת וְחַמִּימוֹת לַעֲבֹרוֹת

וְתַרְחֵם עָלַי, וְתוֹשִׁיעֵנִי וְתַעֲזָרְנִי
וְתַחֲזַקְנִי, שְׂאֲזֹכָה לְדַבֵּק
מִחֲשַׁבְתִּי תָמִיד בְּתוֹרַתְךָ־הַקְּדוֹשָׁה,
וְתַזְכִּירְנִי וְתַאֲמִצְנִי בְּרַחֲמֶיךָ תָמִיד, לְאַחֲזוֹת
אֶת מִחֲשַׁבְתִּי לְכָל תַּצֵּא חוּצָה כָּלֵל, רַק
לְחַשֵּׁב תָּמִיד מִחֲשַׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת בְּתוֹרַתְךָ
וְעַבְדְּתָךְ, עַד שְׂאֲזֹכָה לְחַדֵּשׁ בְּכָל־עֵת,
חַדוּשֵׁי־דְאוּרֵי־יִתְאֵת אֲמַתִּיִּם.

וְיִתְנַעֲנַע שְׁכָלִי בְכָל־עֵת בְּתוֹרַתְךָ־
הַקְּדוֹשָׁה, עַד שְׂאֲזֹכָה עַל־יְדֵי
תְנוּעוֹת הַשְּׁכָל, לְהוֹלִיד חוּם בְּלִבִּי,
שְׁיִתְחַמֵּם לְבָבִי בְּחַמִּימוֹת וְהִתְלַהֲבוֹת
דְּקַדְשָׁה, לְהִתְדַבֵּק בָּךְ, וְלִהְיוֹת כְּרַצוֹנְךָ
הַטוֹב בְּאַמֶּת.

וּבְפָרְטֵי בַעַת עֶסְקִי בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת
וְתַפְלָה וְהִתְבוּדָדוֹת, אֲזֹכָה
לְהִתְלַהֵב אֵלֶיךָ, בְּהִתְלַהֲבוֹת גָּדוֹל
דְּקַדְשָׁה, בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה כְּרַצוֹנְךָ הַטוֹב.

עַד שְׂאֲזֹכָה עַל־יְדֵי הַחֲמִימוֹת
וְהִתְלַהֲבוֹת דְּקַדְשָׁה, לְתַקֵּן כָּל
הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְתִּי נִגְדְּךָ עַל־יְדֵי תַבְעֵרֶת־
הַלֵּב וְחַמִּימוֹת וְהִתְלַהֲבוֹת דְּסִטְרָא־אַחְרָא.

וְאֲזֹכָה בְּרַחֲמֶיךָ וַיְשׁוּעָתְךָ, לְגַרֵּשׁ כָּל־
הַרוּח־שָׁטוֹת מִמֶּנִּי, וְאֵת רוּח־
הַטְּמָאָה תְּבַעַר מִמֶּנִּי וּמִקְרָבִי. וְתַכְּף אֶת־
יַצְרֵי לְהִשְׁתַּעֲבֹד לָךְ, עַד שְׂאֲזֹכָה לְטְהַר־
הַלֵּב בְּאַמֶּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה אֲזֹכָה לְדַבֵּר
וְלִשׁוֹחַ לְפָנֶיךָ דְּבוּרִים חֲדָשִׁים בְּכָל פַּעַם.

רַחֵם עָלַי וְעֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי, שְׁיִטְהַר
לְבָבִי מִהֲרָה, כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ כַּמָּה
אֲנִי רַחוּק מִטְהַר־הַלֵּב בְּאַמֶּת, כִּי הִרְבִּיתִי
לְפָשַׁע נִגְדְּךָ, וְהִלַּכְתִּי אַחֲרֵי שְׂרִירוֹת לְבִי
הָרַע, וְחָטָאתִי וּפְגַמְתִּי נִגְדְּךָ הִרְבָּה, עַל־
יְדֵי חַמִּימוֹת וְהִתְלַהֲבוֹת הַלֵּב דְּסִטְרָא־
אַחְרָא, וְלֹא הִתְגַּבַּרְתִּי עַל יַצַּר מִחֲשַׁבוֹת
לְבִי הָרָעִים, לְגַרֵּשׁם וּלְסַלְקָם מִמֶּנִּי.

עַד אֲשֶׁר בְּעוֹנוֹתֵי־הִרְבִּים, לְבִי מָלֵא
רוּח־שָׁטוֹת, וּמִחֲשַׁבוֹת־רָעוֹת,
וְרַעֲיוֹנִים זָרִים וּבְלִבּוֹלִים הִרְבָּה, אֲשֶׁר
מַחֲמַת זֶה אֵינִי זוֹכָה לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ.

רַחֲמָן מְלֵא רַחֲמִים, קְדוֹשׁ וְנוֹרָא,
מְטַהֵר טְמָאִים, טַהַר לְבִי מִהֲרָה,
מְחַל לִי עַל הָעֶבֶר, וְעֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי
לְהַבֵּא, שְׂאֲזֹכָה לְגַרֵּשׁ וּלְסַלֵּק מִלְּבָבִי, כָּל־
הַהֲרָהוּרִים רָעִים, וְכָל הַרַעֲיוֹנִים
הַמְּבַלְבְּלִים, וְכָל מִינֵי מִחֲשַׁבוֹת פְּגוּמוֹת
שֶׁבְּלִבִּי, הַכֹּל אֲזֹכָה לְבַעַר וּלְגַרֵּשׁ וּלְסַלֵּק
מִלְּבָבִי. וְאַתְּגַבֵּר וְאַתְּחַזַּק וְאַתְּאֲמִץ בְּכָל־
עֵת, לְהַטּוֹת לְבָבִי אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת.

רַחֲמָן מְלֵא רַחֲמִים, זַפְנִי לְחַמִּימוֹת
וְהִתְלַהֲבוֹת הַלֵּב דְּקַדְשָׁה, וְעֲשֵׂה
לְמַעַן אֲבוֹתֵינוּ וְרַבּוֹתֵינוּ צְדִיקֶיךָ־
הָאֲמִתִּיִּים, ”מִצְדִּיקֵי הָרַבִּים כְּפּוֹכְבִּים
לְעוֹלָם וָעֶד”.

שְׁאֲזֹכָה בְּכַחֵם, לְהִיּוֹת גַּם-פֶּן בְּכָל־
 "מִצְדִּיקֵי הַרְבִּים". וְאֲזֹכָה
 לְדוֹן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף-זְכוּת, וּלְקָרֵב
 אֲנָשִׁים הַרְבֵּה לְעִבּוּדְתֶךָ וּלְיִרְאַתֶךָ
 וּלְתוֹרַתֶךָ, לְבָאֵר וּלְהָאִיר וּלְהוֹדִיעַ אִמְתַּתֶךָ
 לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ, וַיִּפְנְסוּ דְבָרֵי
 הָאִמְתִּיִּים בְּלִבְכֶם, עַד אֲשֶׁר יִתְחַמֵּם לְבַבְכֶם
 בְּחַמִּימוֹת וְהִתְלַהְבוּת גְּדוֹל דְּקִדְשָׁה לְשׁוֹב
 אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשָׁךְ עָלַי בְּכָל-
 פְּעַם, חַמִּימוֹת וְהִתְלַהְבוּת דְּקִדְשָׁה, יוֹתֵר
 וְיוֹתֵר.

וְאֲזֹכָה לְקַבֵּל וּלְהַמְשִׁיךְ בְּלִבִּי בְּכָל-
 פְּעַם, חַמִּימוֹת וְהִתְלַהְבוּת
 דְּקִדְשָׁה, מִרְבוּתֵינוּ הַצְדִּיקִים, אֲשֶׁר הֵם
 דְּבִקִּים בְּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ "אֵשׁ אֲכָלָה",
 "אֵל גְּדוֹל וְנוֹרָא". וְהֵם מְקַבְּלִים אֵשׁ
 שְׁלֹמֶעֱלָה, "רִשְׁפֵי אֵשׁ שְׁלֹהֶבֶת-יָהּ",
 לְהִלָּהֵב וּלְחַמֵּם לְבַב יִשְׂרָאֵל, בְּחַמִּימוֹת
 וְהִתְלַהְבוּת דְּקִדְשָׁה, "וְכָל דְּבָרֵיהֶם כְּגַחְלֵי
 אֵשׁ".

חַמֵּל עַל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל, שְׁתַּבְּעֵרְתָּ אֵשׁ
 הַקִּדְשׁ שְׁלֵחֶם, לֹא תִכְבֶּה לְעוֹלָם
 וָעַד, וַיִּקְּיֵם מְהֵרָה מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "אֵשׁ
 תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה".

וְנִזְכָּה כְּלָנוּ לְקַבֵּל מֵאֵשׁ הַקִּדְשׁ שְׁלֵחֶם
 בְּכָל-פְּעַם, לְחַמֵּם וּלְהִלָּהֵב לִב
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ, בְּהִתְלַהְבוּת דְּקִדְשָׁה,
 אֵלֶיךָ וּלְעִבּוּדְתֶךָ בְּאֵמֶת, בְּהִדְרָגָה וּבְמִדָּה
 כְּרִצּוֹנְךָ הַטוֹב.

וְכָל מָה שֶׁתִּזְכְּנֵי לְהַכְנִיס חַמִּימוֹת
 וְהִתְלַהְבוּת דְּקִדְשָׁה בְּלִב אַחֲרֵיכֶם,
 אֲזֹכָה שְׁיִתּוֹסֵף עָלַי וַיִּמְשָׁךְ עָלַי בְּכַפְלֵי-
 כַפָּלִים מְלֻמְעָלָה, חַמִּימוֹת הַלֵּב
 וְהִתְלַהְבוּת דְּקִדְשָׁה, עַל-יְדֵי אַבוּתֵינוּ
 וְרְבוּתֵינוּ, צְדִיקֶיךָ, עוֹשֵׂי רִצּוֹנְךָ, מְשָׁרְתֶיךָ
 אֵשׁ לוֹהֵט.

וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזֹכָה, לְבַעַר וּלְגַרֵּשׁ
 וּלְסַלֵּק מִלְּבָבִי, כָּל הַרוּחַ-
 שְׁטוּת, וְכָל הַמַּחְשְׁבוֹת וְרַעֲיוֹנֵים רָעִים,
 עַד שֶׁאֲזֹכָה מְהֵרָה לְטַהֲרֵת-הַלֵּב בְּאֵמֶת.

וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזֹכָה לְדַבֵּר דְּבוּרִים
 חֲדָשִׁים קְדוּשִׁים וְטְהוּרִים
 בְּכָל-פְּעַם לְפָנֶיךָ בְּאֵמֶת, לְרִצּוֹתֶךָ
 שֶׁתִּקְרַבְנִי אֵלֶיךָ מְהֵרָה. וְאֶהְיֶה דְבוּק בְּךָ
 בְּאֵמֶת תָּמִיד, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב: "וְאִתְּם
 הַדְּבִקִּים בִּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם, חַיִּים כְּלַכֶּם
 הַיּוֹם".

וַיִּקְּיֵם בִּי וּבְכָל יִשְׂרָאֵל מְהֵרָה מִקְרָא
 שְׁכָתוֹב: "שִׁימְנֵי כַחוֹתֶם עַל
 לְבָבְךָ, כַחוֹתֶם עַל זְרוּעֶךָ, כִּי עֲזָה כַמוֹת
 אֶהְבֶּה, קָשָׁה כְּשֹׂאֹל קִנְאָה, רִשְׁפִּיהָ רִשְׁפֵי
 אֵשׁ שְׁלֹהֶבֶת-יָהּ. מִיָּם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ
 לְכַבּוֹת אֶת הָאֶהְבָּה, וּנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטְפוּהָ,
 אִם יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ בְּאֶהְבָּה, בּוֹז
 יְבוֹזוּ לוֹ". יְהִי לְרִצּוֹן אִמְרֵי-פִי וְהַגִּיּוֹן
 לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי.

עניני חצות הלילה

– תורות, שיחות, מנהגים, התחזקות –

א.

(לקוטי-מוהר"ן ח"א נד, בסוף)

וְזֶה בְּחִינַת 'קִימָה בְּחֻצוֹת-לַיְלָה', כִּי
"כַּנּוֹר הִיָּה תְלוּי לְמַעְלָה מִמַּטְתּוֹ שֶׁל
דָּוִד, וְכִיּוֹן שֶׁהִגִּיעַ חֻצוֹת לַיְלָה הִיָּה מְנַגֵּן
מֵאֱלֹו" (בְּרֻכּוֹת ג:).

הֵינּוּ: שְׁבַח-חֻצוֹת-לַיְלָה, אֲזַ נִתְעוֹרֵר בְּחִינַת
ה'נְגוּן-דְּקֹדֶשׁ' הַנִּמְשָׁךְ מִכַּנּוֹר שֶׁל
דָּוִד, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בְּרוּר הַרוּחַ-טוֹבָה מִתּוֹךְ
הַרוּחַ-רָעָה'.

וְעַל-כֵּן אֲזַ הַזְמַן לְהִתְגַּבֵּר לְקוּם וְלַעֲסֹק
בְּעִבוֹדַת-הַשֵּׁם, לְהִתְבּוֹדֵד בֵּינּוּ
לְבֵין קוּנּוֹ, וְלִפְרֹשׁ שִׁיחָתוֹ לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ,
וְלַחֲפֹשׁ הַרוּחַ-טוֹבָה, דְּהֵינּוּ ה'נְקֻדוֹת-טוֹבוֹת'
שֵׁשׁ בּוֹ עֲדִין, לְבַרְרֵם מִתּוֹךְ הַרוּחַ-רָעָה.

שְׁזַהוּ בְּחִינַת 'נְגוּן' – כִּי אֲזַ עֵקֶר הַבְּרוּר
עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'נְגוּן בְּכָלִי', בְּחִינַת
כַּנּוֹר שֶׁל דָּוִד שֶׁמְנַגֵּן אֲזַ.

[לקוטי-הלכות, השקמת-הפקר א, יב-יג – וְזַהוּ בְּחִינַת
'קִימַת חֻצוֹת, שְׁצָרִיכִין לְשַׁבֵּר תַּקְוָה הַשְּׁנָה עַל-יְדֵי
ה'נְקֻדוֹת-טוֹבוֹת' וְכוּ'. וְזַה בְּחִינַת "כַּנּוֹר שֶׁל דָּוִד שֶׁהִיָּה
מְנַגֵּן עַל-יְדֵי רוּחַ צְפוּן" (בְּרֻכּוֹת ג:), בְּחִינַת 'רוּחַ טוֹבָה',
'נְקֻדָּה טוֹבָה' הַצְּפוּן וְטָמִיר אֶפְלוֹ בְּתַכְלִית הַשְּׁנָה, אֶפְלוֹ
בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָה וְכוּ', בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים ל"א, ט): "מִה רַב טוֹבֶךָ
אֲשֶׁר צִפְנָתָ", וְאֶפְלוֹ ה'נְקֻדוֹת-טוֹבוֹת מְנַשְׁבִּין בְּכַנּוֹר שֶׁל
דָּוִד, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂין נְגוּנִים, וְעַל-כֵּן הִיָּה מְנַגֵּן מֵאֱלֹו
עַל-יְדֵי-זֶה, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְעוֹרְרִין מִהַשְּׁנָה בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה
בְּתַקְוָה הַשְּׁנָה וְכוּ'].

ב.

(לקוטי-מוהר"ן ח"א קמט)

"חֻצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל
מִשְׁפָּטִי צְדָקָךְ" (תְּהִלִּים קיט, סב).
'חֻצוֹת' הוּא מְסַגֵּל כְּמוֹ 'פְּדִיוֹן', כִּי הוּא
הַמְתַּקְת־הַדִּינִים. כִּי "צְדָק, דִּינָא; וּמִשְׁפָּט,
רַחֲמִי" (זֶהר קדושים פה: בְּלֹק קפד:).

וְזַהוּ: "עַל מִשְׁפָּטִי צְדָקָךְ" – הֵינּוּ:
שִׁצְדָק' גּוֹבֵר עַל 'מִשְׁפָּט'. הַתְּקוּן
לְזַה: "חֻצוֹת לַיְלָה אָקוּם".

וְעֵקֶר חֻצוֹת: הוּא תָמִיד אַחַר שְׁשָׁה שָׁעוֹת
מִתְחַלֵּת הַלַּיְלָה, הֵן בְּקוּץ וְהֵן בְּחֶרֶף,
וְאֲזַ מִתְחִיל זְמַן חֻצוֹת. וְנִמְשָׁךְ עַד גְּמַר
אֲשֶׁמּוֹרָה שְׁנֵיָה, דְּהֵינּוּ שְׁתֵּי שָׁעוֹת.

ג.

(לקוטי-מוהר"ן ח"ב סז)

וְהִנֵּה מַה שְׁעֵבֵר אֵין, כִּי כְּבֵר נִשְׂרַף בֵּית-
מִקְדָּשֵׁנוּ. אֲךָ כָּעַת שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבַּרַךְ
מְצַפֶּה לְשׁוּב אֱלֵינוּ וְלַחְזוֹר וְלְבַנּוֹת בֵּית-
מִקְדָּשֵׁנוּ, רְאוּי לָנוּ שֶׁלֹּא לַעֲפֹב חֶסֶד-וְשָׁלוֹם
'בְּנֵין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ', רַק לְהַשְׁתַּדֵּל בְּבִנְיָנוּ.

עַל-כֵּן מְאֹד צָרִיךְ לְזַהֵר לְקוּם בְּחֻצוֹת,
לְהִיּוֹת מִתְאַבֵּל עַל 'חֶרְפֵּן בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ' – כִּי אוּלַי בְּגִלְגּוּל הָרִאשׁוֹן הִיָּה
הוּא הַגּוֹרֵם שִׁיחָרַב הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ.

וְאֶפְלוֹ אִם לֹאוּ – אוּלַי הוּא מְעַפֵּב עֵתָה
'בְּנֵין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ', וְנִחְשָׁב גַּם-כֵּן
כְּאֶפְלוֹ הוּא גָרַם לְחֶרְיָבוֹ.

וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ הַבְּטִיחַ לְכָל הַמְתַּאֲבֵל עַל
צִיּוֹן: "לְשׁוֹם לְאַבְלֵי צִיּוֹן
פָּאָר תַּחַת אֶפְרַיִם" (ישעיה סא, ג), "פָּאָר תַּחַת
אֶפְרַיִם דִּיקָא.

"פָּאָר" - זֶה בְּחִינַת ה'מַחֲיִין, בְּחִינַת
'תַּפְּלִין', בְּחִינַת 'רֵאשִׁיבִית', בְּחִינַת
'כְּלָלִיּוֹת־הַגּוֹנִין', בְּחִינַת: "תִּלְתַּת גּוֹנִין דְּעִינָא
וּבַת־עֵין" (תַּקּוּנֵי־זֵהָר קכ"ו), בְּחִינַת "מְאֹרֵי־
אֹר" (זֵהָר בְּרֵאשִׁית כּא. וַיִּקְהַל רח.), בְּחִינַת 'שֶׁבֶת'
הַמְּאִיר לְבֵית־הַמְּקֻדָּשׁ.

"תַּחַת אֶפְרַיִם" - "אֶפְרַיִם" - זֶה בְּחִינַת
'מְאֹרֵי־אֵשׁ' (זֵהָר שָׁם), שֶׁהוּא
הַחֶפֶץ מֵהַנֶּ"ל. הֵינּוּ: שִׁיחֵיו נִכְנָעִין מְאֹרֵי־
אֵשׁ, שֶׁעַל־יָדָם נִשְׂרַף ה'בֵּית־הַמְּקֻדָּשׁ'.
וַיִּתְגַּבְּרוּ מְאֹרֵי־אֹר, שֶׁהֵם 'קִיּוּם הַבֵּית־
הַמְּקֻדָּשׁ'. וְזֵהוּ: "פָּאָר תַּחַת אֶפְרַיִם".

נִמְצָא: שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁהוּא מְתַאֲבֵל עַל
ה'בֵּית־הַמְּקֻדָּשׁ' - עַל־יְדֵי־זֶה
מִכְנִיעַ מְאֹרֵי־אֵשׁ, וּמִתְגַּבְּרִין מְאֹרֵי־אֹר,
שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שֶׁבֶת'.

ד.

(לְקוּטֵי־מוֹהָר"ן ח"ב קא)

עַל־יְדֵי אֲמִירַת 'תַּקּוּן חֲצוֹת' - יְכוּלִין
לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם
לְבָבוֹ, כְּמוֹ עַל־יְדֵי 'הַתְּבוּדוֹת'.

כִּי מִסְתָּמָא אֵין אֹמְרִים 'חֲצוֹת' עַל הָעֶבֶר.
וְעַקֵּר אֲמִירַת 'חֲצוֹת', הוּא עַל מַה
שֶׁנַּעֲשָׂה עִכְשָׁו עִם הָאָדָם. וְכַשִּׁי אָמַר 'חֲצוֹת'
בְּבַחֲינָה זֹה, יְכוּלִין לְמַצָּא כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ
בְּתוֹךְ אֲמִירַת 'חֲצוֹת'.

ה.

(שִׁיחוֹת־הַר"ן רסח)

"אֵיכָּה נַחֲרַב הָאוֹלָם" וְכוּ'. "עַד אֵן
יַצְעַק בְּשִׁבְי" וְכוּ'. "עַד אֵן" וְכוּ'.
"בֶּן אֲמַתְךָ" וְכוּ' (תַּקּוּן־חֲצוֹת). וְרִמְזוּ עָלַי:
"כַּמָּה אֲנִי צָרִיד לַצְּעַק זֹאת לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ".
וְתַפְס לְדַגְמָא אֵיךְ הֵם מְעוֹרְרִים הַלֵּב. וְאָמַר
אוֹתָם בְּנִגּוֹן חֲצוֹת, בְּקוֹל נְעִים עֵמֶק מְאֹד.

ו.

(שִׁיחוֹת־הַר"ן רסח)

גַּם מֵהַחֲרוֹז "דּוֹדֵי יָרֵד לְגַנוֹ" (תַּקּוּן־חֲצוֹת),
סֵפֶר וְשִׁבְחוּ מְאֹד - כִּי הוּא מְדַבֵּר
מִזְכוּת שֶׁל כְּנַסְת־יִשְׂרָאֵל עִם הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ,
וּמְעוֹרֵר הַלֵּב מְאֹד.

ז.

(שִׁיחוֹת־הַר"ן טא)

עַקֵּר עֲבוּדַת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, הוּא בַּחֲרָף
לְקוּם בְּחֲצוֹת־לִילָה, וּבְקִיץ
כְּשֶׁהַלִּילָה קָצָר מְאֹד (בַּחוּץ־לְאֶרֶץ), שְׂאֵז אֵין
עוֹמְדִין בְּחֲצוֹת, אִזּוּ יִזְהַר לְעֹמֵד בְּבִקְרַת הַשָּׁכֶם
בְּעֹלוֹת־הַשָּׁחַר.

[אוֹצֵר־נַחֲמָנִי פֵט - דִּי עֲרַשְׁטֵעַ עֲבוּדָה פּוֹן טָאג, דְּאָרְף אַ
אִיד אוֹיפ־שְׁטִיין חֲצוֹת אֵין ווִינְטֵר, און פֿאַרְטָאגֶס אֵין
זִמֵּר - און מִיטן שְׁלֵאָף, זִיף אָפֿרֵעֶכֶעֶנְען בֵּייטָאג (הָעֲבוּדָה
הָרֵאשׁוֹנָה בְּיוֹם, צְרִיף יְהוּדֵי לְקוּם בְּחֲצוֹת בַּחֲרָף, וּבְקִיץ בְּהַשְׁכָּמָה -
וְעִם הַשָּׁנָה לְהַתְּחַשְׁבֵּן בְּיוֹם)].

ח.

(סֵפֶר הַמִּדּוֹת - עֲנִינֵי 'חֲצוֹת')

[א] עַל־יְדֵי אֲמִירַת 'תַּקּוּן חֲצוֹת', נִצּוּל
מִגְּנָבִים (גְּנָבָה וְגִזְלָה ח"ב ה).

[ב] עַל־יְדֵי 'תַּקּוּן חֲצוֹת', נִמְתַּק הַדִּין
(הַמְּתַקֵּת־דִּין מַה).

[ג] 'תַּקּוּן חֲצוֹת', הוּא סִגְלָה לְכַבּוֹד (כְּבוֹד ד).

[ד] על-ידי 'קימת חצות', יזכה להבין את התורה ולדרש אותה (למוד עט).

[ה] מי שפסק מדברי-תורה לדברים-בטלים, תקונו שיקום חצות (למוד פ).

[ו] 'תקון חצות', מסגל לחלושי-הראות (ראיה ח"ב ד).

[ז] על-ידי 'תקון חצות', מזכירין לפני הקדוש-ברוך-הוא, את הטובות שהבטיח לישראל (תפלה נח).

"היושבת בגנים, בגנותא וטנופא דהאי עלמא שפלה" וכו'.

שאף-על-פי שהאדם במדרגה התחתונה, בגנותא וטנופא

- אף-על-פי-כן השם-יתברך והמלאכים ונשמות הצדיקים שבגן-עדן מקשיבים לקולו, בחינת (שיר-השירים שם): "חברים מקשיבים לקולך", שזהו עצמו בחינת 'קימת חצות'.

ולעיל הבאתי פסוק זה "היושבת בגנים", לענין הנקדה שיש בכל אחד שמונחת במקום שמונחת וכו', ועתה מבאר הענין היטב.

יב.

(לקוטי-הלכות, השפמת-הבקר א, טו)

עקר ה'גאלה' בכלל, ובפרטיות 'גאלת-הנפש' של כל אחד ואחד, תלוי בידיעה והשגה זאת - לכון היטב נקודות חצות-לילה.

דחינו: כשמתגבר תקף השנה על נפש הישראל, ורוצה להפילו לגמרי חס-ושלום, על-ידי רבוי עונותיו וקלקוליו, עד שפמעט בפמעט יפל לגמרי רחמנא-לצלך.

אזי דיקא יאיר השם-יתברך עליו בחסדו, שיזכיר את-עצמו בהנקודות-טובות שבו, ויחיה את-עצמו.

שזהו בחינת 'קימת-חצות' - שאז ה'שכינה' שהיא 'פלליות נפשות ישראל', בתכלית הקטנות והמעוט, ואז היא צועקת בקול מר להשם-יתברך וכו', ואז השם-יתברך מעורר רחמיו, וממשיך 'חוט של חסד' וכו', פמוכן כל-זה בפתבים.

ט.

(אבני-הברזל, שיחות וספורים מרבנו ז"ל נו)

פעם-אחת שאלו אנ"ש לרבנו ז"ל, בענין חצות: "אם יכולים להיות נעור עד חצות ולומר חצות"?

והשיב להם רבנו הקדוש: "שעקר העבודה של חצות הוא, לקום מהשנה ולומר חצות"!

י.

(לקוטי-הלכות, השפמת-הבקר א, יג)

בחצות הלילה, ה'שכינה' כפי-כול בתכלית המעוט פידוע, בבחינת 'נקדה' לבד. ואז הוא 'התגברות-השנה'.

ואז דיקא צריך כל-אחד מי שנוגע יראת-השם בלבו - להתגבר בהתגברות גדול מאד להתעורר מהשנה אז. וזה בחינת שמתעוררים מתקף השנה והסטר-א-אחרא על-ידי 'נקדה-טובה' לבד וכו'.

יא.

(לקוטי-הלכות, השפמת-הבקר א, יד)

וזה שפתוב בזה-ה-חדש (בראשית - על שיר-השירים ה, יג) לענין קימת חצות:

יג.

(לקוטי הלכות, השפמת הבקר א, טו)

ועל-כן היתה גאלה הראשונה בחצות דיקא. וכן גאלה האחרונה שאנו מקוים במהרה בימינו, תהיה על-ידי בחינת חצות, על-ידי הכשרים והיראים העומדים בכל לילה בחצות.

שעל-ידי-זה הם ממשיכים על-עצמם בחינת 'קדשת חצות לילה', שאז מתעורר חסד גדול, שעל-ידי-זה זוכין להמשיך עליהם תמיד בחינת 'התעוררות השנה' שבחצות-לילה.

דהינו: שבכל-עת שרוצים להפיל עליהם שנה וקטנות גדול מאד, אפלו אם מפילים אותם כמו שפילים, אפלו אם עבר עליו מה שעבר - אף-על-פי-כן יתעורר תמיד דיקא מתוך 'תקף הקטנות' בבחינת 'קימת-חצות', דהינו: על-ידי בחינת ה"עוד מעט טוב" שמוצא בעצמו.

יד.

(לקוטי הלכות, השפמת הבקר ב)

וזו בחינת 'קימת-חצות' - שמשברין ה'שנה', שהוא בחינת 'תאות-מזון', ומתאבלין על ירושלם וחרבן בית-המקדש, ועל-ידי-זה בונין אותו.

ועל-כן 'חצות' ממתיק דינים - פי משברין את ה'שנה', שהיא בחינת 'מיתה' בחינת 'כפירות', כי "כל זמן שיש עבודה-זרה בעולם, חרון-אף בעולם" (ספרי פ'שת ראה).

ועל-ידי 'קימת-חצות' - מקימין את ה'אמונה', וממשיכין 'חסדים'.

וזו שאמר רבנו (לקוטי מוה"ר"ן ח"א קמט): "שחצות מסגל כמו פדיון". כמו 'פדיון' דיקא.

פי ה'פדיון' - הוא בחינת 'צדקה', שמשבר 'תאות-מזון', וממתיק דינים.

וכן 'חצות' - הוא 'שבירת השנה', שהוא בחינת 'תאות-מזון' כנ"ל, שעל-ידי-זה ממתיקין דינים כנ"ל.

טו.

(לקוטי הלכות, השפמת הבקר ד, ה)

וזו בחינת קימת חצות, שצריכין להתגבר מאד לקום בחצות לילה, להתאבל מאד על חרבן בית-המקדש, ועל-ידי-זה עקר עלית המלכות מן החצונים והקלפות.

פי כשמתאבל על חרבן בית-המקדש, כאלו עוסק בבנינו, פי "כל המתאבל על ירושלים, זוכה ורואה בשמחתה" (תענית ל:). ועל-ידי-זה ממשיך על עצמו קדשת הבית-המקדש, ששם עקר אור-הפנים שממשיכין בשלש-רגלים, שהיו צריכין לעלות אל הבית-המקדש לראות את פני השם, כדי לקבל אור-הפנים.

נמצא: שעקר אור-הפנים בבית-המקדש, ועל-כן צריכין לקום בחצות, ולהתאבל מאד על חרבן בית-המקדש.

ועל-ידי-זה יזכה לפי בחינתו, לראות [עכשו] בשמחתה, ולהמשיך על-עצמו משם חיות, מאור-הפנים שמאיר שם, להחיות בחינת ה'מלכות', בחינת חכמה-תתאה, כדי לזכות להשגות-אלקות.

וזו שמזכירין 'עלית רגלים' ב'תקון-חצות' וכו'.

טז.

(לקוטי הלכות, ראש-החדש ג, ז)

'קיימת חצות' - הוא מסגל להמשכת
'חסד גדול' ביום, שהוא בחינת
'דעת גדול ומחין, להתפלל בשלמות,
כמוכן בספרים.

כי ב'חצות' - הוא בחינת 'התגלות'
ההסתרה, ונמשך 'דעת, ואזי הוא
'התעוררות-התשובה, התעוררות גדול מאד.

אבל עקר 'התגלות-הדעת' בתכלית, שעל
ידי זה התשובה בשלמות בתקונו -
הוא ב'אור-היום, שאז נמשך 'אור גדול,
ונתגלה 'חסד ודעת גדול מאד' ב'אור-היום,
כמובא. ואזי זוכין ל'תקוני-התפלה, שהיא
בחינת 'תשובה, בשלמות ובתקון גדול,
בבחינת 'מקנה'.

כמו שאמרו רז"ל על 'תקוני-התפלה'
(ברכות טו.): "כל הנפנה ונוטל ידיו,
ומניח תפלין, וקורא קריאת-שמע,
ומתפלל - באלו וכו'" [בנה מזבח והקריב עליו
קרבו]. ומסקו: "באלו טבל".

הינו: ש'תקוני-התפלה של אור-היום,
שהם בחינת 'מחין ודעת גדול מאד'
- הם בבחינת 'מקנה, שהוא 'דעת גדול'.

וכל-זה נעשה על ידי 'קיימת-חצות' -
שעל ידי ה'דעת' ו'התעוררות-
התשובה' ש'בחצות, זוכין אחר-כך ל'אור-
היום, לבחינת 'דעת גדול מאד, ל'תקוני-
התשובה' בשלמות, כנ"ל - בבחינת 'ראש-
חדש' ו'יום-טוב, שבאמצע הם 'ימי-החל'.

כי גם ב'חצות' - עקר 'התגלות-הדעת'
הוא לפי שעה, בשעת 'חצות-לילה,
ונמשך עד שתי שעות עד סוף האשמורה
שניה.

ואחר-כך אף-על-פי שכבר נמתק בחינת
ה'לילה' וה'חשך, וגם שהוא
סמוך ל'אור-היום, ויש אז גם כן בחינת
'התגלות-הדעת' - אף-על-פי-כן אינו דומה
ל'התגלות-הדעת' שבשעת המשכת בחינת
'חצות לילה, כנ"ל.

כמוכן בדברי רבנו גרוניאיר, בסימן קמט
(מובא לעיל): "שעקר 'חצות, הוא
'שתי שעות הנ"ל".

נמצא: ש'התעוררות-התשובה'
ו'התגלות-הדעת, הוא ב'חצות'.
ואחר-כך נמשך 'אור גדול ביותר, בחינת
'דעת וחסד גדול מאד, ב'אור-היום'.
ובינתיים - היא בחינת 'לילה'.

כל-זה הוא בחינת 'ראש-חדש' ו'יום-טוב,
ובינתיים 'ימי החל'. בחינת 'פסח'
ו'שבועות, ובאמצע 'ספירה'.

יז.

(לקוטי הלכות, מתנה ומתנת שכיב-מרע ג, ה)

מי שיתנהג בדרך הזה, בדרך הישן אשר
דרכו בו אבותינו מעולם, דהינו:
לקום בחצות ולפשפש במעשיו ולהתאבל
על הרבן נפשו ונשמתו שגרם הרבן בית-
המקדש, ויצעק מאד להשם-יתברך פראוי
לו לצעק על נפשו כפי מה שיודע בעצמו
אפן מעמד נשמתו להיכן הורידה במעשיו -
אזי בודאי יזכה לידע האמת לאמתו, כי
"החפץ באמת, מוסרין לו מלאך של אמת"
(תנא דבי-אליהו זוטא פ"ג).

יח.

(לקוטי הלכות, השכמת-הבקר ה, ד)

וגם מי שאינו יכול לעמד בחצות, צריך
להתגבר על-כפלי-פנים לעמד קדם
אור היום לעסק בתורה ותפלה.

יט.

(לקוטי הלכות, חלקת שתפים ה, טו)

ועל-כן צריכין לזהר מאד לקום בחצות,
ולישב על הארץ, ולהתאבל
מאד על חרבן בית-המקדש, כמו שכתוב
(איכה ב, י): "ישבו לארץ ידמו זקני בת ציון"
וכו'.

כי מי שרוצה לחוס על-עצמו לזכות לחיי-
עולם, גם עתה בדורות האלה אשר אין
יודעין היכן הראש-בית האמתי - צריכין
לקום בחצות לילה, ולישב על הארץ,
ולהתאבל מאד על חרבן בית-המקדש וכו'.

[שערי-צדיק ח"ד קד, עמוד ק - אבל העולם נזהר,
שלא לישב על-גבי קרקע ממש, אלא פורסין מהצלת
ומדומה, ויושבין עליו (ענין בראישי-סי, שנהראשונה וישלח
יא) וגם זה נחשב כמו שיושבין על הארץ, כי מורידין
את-עצמם ויושבין סמוך לארץ, ונתקנים בגו מקרא
שכתוב: "ישבו לארץ" וכו'].

נ.

(לקוטי הלכות, ערוגי תחומין ו, יא)

התרנגול ממנה לעזר בני-אדם מהשנה
בחצות לילה וכו', ועל-כן כל
השירה של התרנגול, הוא בענין
'התעוררות-השנה', כמו שכתוב ב'פרק-
שירה' פרק ד': "תרנגול אומר וכו', בקול
ראשון אומר וכו', בקול שני אומר" וכו'.

וכל אלו השירות שאומר בכל השבעה
קולות, הם בחינת 'התעוררות-
השנה', שעוסק לעזר מהשנה, מחצות
לילה עד אור היום.

שמי שאינו מתעורר בחצות ממש - על-
כל-פנים יתעורר מהשנה שעה אחר
חצות.

ואם גם אז לא יתעורר - על-כל-פנים
יתעורר עוד שעה אחר-כך. וכן

קורא קול אחר קול, עד אור היום, שהם
'שבעה קולות' - וכלם הם בחינת
'התעוררות-השנה'.

נא.

(פוכבי-אור, שיחות-וספורים ל)

על-כל-פנים יקום שעה או שתיים קדם
אור הבקר, ובקוץ על-כל-
פנים בהשכמה בכל האפשרות.

שמעתי מאבי ז"ל בשם מוהרנ"ת ז"ל:
שזה מה שנוזר ב'פרק-שירה'
שבעה קולות מהתרנגול וכו', שאם לא
יתעורר בחצות, יקום על-כל-פנים אחר-
כך בכל האפשרותו להקדים וכו'. וזה
הכלל נמצא למוהרנ"ת ז"ל גם משאר
עבודות.

נב.

(שיח-שרפי-קדש ח"ו מב)

מוהרנ"ת ז"ל כשהיה אומר בגמר
אמירת תקון חצות המשניות
ממסכת תמיד: "בשלשה מקומות" וכו' -
היה אומרם בהתחדשות ובהתלהבות
גדולה מאד.

נג.

(באור-הלקוטים ח"ב יב; פוכבי-אור,
שיחות-וספורים כו; אבני-ה-ברזל כ)

כן היה מנהג מוהרנ"ת ז"ל אחר פטירת
רבנו ז"ל: שפ'בין-המצרים' היה אומר
תקון חצות, בקעלער [מתפל] עמק, ובפרט
בתשעה-באב היה סוגר את-עצמו כל
הלילה עד חצות היום.

ופעם-אחת אמר: "איך קען מיר מערער
נישט קילן דאס הארץ, נאר
'תשעה-באב' און 'בין-המצרים' ביי די

'קנינות', און א גאנץ יאהר ביי תפלת חצות, כאטש קלאגן אויף דעם חורבן [בית המוחין בכלליות ובפרטיות], וואס מען איז נישט אזוי ווי מען דארף צו זיין".

[איני יכול לקרר את לבי, רק ב'תשעה-באב' ובימי 'בין-המצרים' באמירת הקנינות, ובכל ימות השנה בתפלת חצות. לכל-הפחות לבכות על החורבן, מה שאיננו כמו שצריכים להיות].

נד.

(באור-הלקוטים ח"ב יב;
בוכבי-אור, שיחות-וספורים כז)

שמעתי מאבי ז"ל, ששמע ממוהרנ"ת ז"ל: "שעקר שבירת לבבו בחצות וקנינות, הוא בהרגשתו מלת 'איכה'" ("איכה נחרב", בקנינות שבתקוני-חצות - עין שיחות הר"ן רסח).

נה.

(אסף-מכתבים הגרי"מ ש'בטער ח"ב עד)

רבנו ז"ל אמר פעם למוהרנ"ת ז"ל: "שכשיצעק בחצות על היכלי אבכה יומם ולילה, יבון על היכלי דיקא, הינו על המח שלו עצמו".

נו.

(אבני-הברזל,
שיחות-וספורים ממוהרנ"ת ז"ל טו)

פעם-אחת היה ישן רבי נחמן מטולטשין ז"ל בחדר מוהרנ"ת, ושמע שמוהרנ"ת אמר אז 'תקון חצות', ואמר: "אתה יודע רזי עולם", "דו ווייסט דעם סוד פונעם רבין, ווי דער רבי איז א סוד ביי דער וועלט [אתה יודע את הסוד של הרבי, איך שרבי הוא סוד אצל אנשי העולם], ואותי קרבת לרבי פזה!"

והתחיל לבקש להשם-יתברך: "שיצית רבנו ז"ל, ויתקרב אליו באמת".

נז.

(בוכבי-אור, אנשי-מוהר"ן ח"א כא)

רבי דוב מטשעהרין ז"ל, היה רוצה לקום בחצות, והיה מצוה לנכרי להקיץ אותו, וכשהקיצו והלך לו שוב היה ישן, וראה פי זאת אינו עצה.

על-כן נתישב בדעתו וצוה להנכרי שלא ילך ממנו, עד שיקום ממטתו וילבש עצמו, וכן עשה. ומחמת זה נתבלבל קצת, והיה לו פאב ראש, והיה לו יסורים גדולים, ממש שבמעט שלא יצא מדעתו.

ואחר-כך פשנתקרב לרבנו ז"ל, התנצלה אמו עליו לפני רבנו ז"ל על שנתבלבל ממעוט השנה, ואמר לו רבנו ז"ל: "שלאף און עס, נאר היט די צייט [תישן ותאכל, רק תשמר את הזמן], ולאחר זמן תבא עוד הפעם אלי, ותשאל מפני איך להתנהג".

וכן היה, ואמר לו אז: "שיקום בכל לילה בשעה שלש", "דיין חצות וועט זיין דריי אזייגער" [החצות שלף יהיה בשעה שלש]. וכן היה (והיו אנשי הבית-המדרש שהיו געוירם יודעים, פשרבי בער הולך, אז היא שעה שלש).

נח.

(שיח-טרפי-קדש ח"ב תרעט)

בתו של מוהרנ"ת חנה צירלי ספרה: שאותה עבודת החצות שהיה מקים אביה, באותן שלש השנים שהיה משלח מברסלב לנעמירוב, לא ראתה אצלו מקדם לזה. והיה הולך אז פעמים למקוה, פעם לפני חצות, ופעם לפני התפלה.

נט.

(טובות-זכרונות כו)

דרבו של מוהרנ"ת היה תמיד, בחצות הלילה היה הולך מביתו למקוה.

ל.

(שיח־שׁרפֿי־קדֿשׁ ח״ב תרצו)

בַּשָּׁנָה הָרֵאשׁוֹנָה לְאַחַר פְּטִירַת רַבֵּנוּ, הָיָה אוֹמֵר מוֹהֲרֵנ״ת בְּכָל חֲצוֹת לַיְלָה, אֶת הַפָּרֶק: **״אֲנִי הַגֵּבֵר רָאָה עֵינַי״** שְׁבִמְגִילַת אֵיכָה (פ״ג), כַּדֵּי לְנַחֵם אֶת־עַצְמוֹ עַל הַסְתַּלְקוֹתָיו שֶׁל רַבֵּנוּ.

לא.

(שיח־שׁרפֿי־קדֿשׁ ח״ב תרצז)

מוֹהֲרֵנ״ת הָיָה נוֹהֵג לֵאמֹר בְּתַשְׁעָה־בָּבָב, אֶת מְגִלַת אֵיכָה וְהַקְּנוֹת וְסֹדֵר הַתַּפְּלָה וְכוּ', בְּחֹדֶר סָגוּר, וְהָיָה שׁוֹהֵה בּוֹ כָּל הַלַּיְלָה עַד תַּפְּלַת הַמְּנַחָה שְׁלִמְחָרָת.

לב.

(שיח־שׁרפֿי־קדֿשׁ ח״ב תשפו)

בְּטַעֲפְלִיק דֵּר אֶחָד מֵאַנ״ש וְשִׁמוֹ הָיָה רַבֵּי פִּיּוּזֵל, אוֹלָם תּוֹשְׁבֵי הָעִיר כְּנוֹהוּ: **״פִּיּוּזֵל אֲשֶׁרֵנוּ״**, מִשׁוּם שֶׁהָיָה נוֹהֵג לָקוּם לַעֲרוֹךְ אֶת ׳תַּקּוּן־הַחֲצוֹת׳ בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה בְּעַת חֲצוֹת.

וְלְאַחַר שֶׁגָּמַר אֶת אֲמִירַת הַתַּקּוּן, לְרוֹב שִׁמְחָתוֹ שֶׁשָּׂמַח בָּזֶה שֶׁזָּכָה לַעֲמֹד וְלִהְיוֹת עוֹרֵר בְּעַת־דְּרוֹן כְּזֶה, הָיָה רוֹקֵד וּמְזַמֵּר לְעַצְמוֹ הַתִּיבוֹת: **״אֲשֶׁרֵנוּ מַה טוֹב חֶלְקֵנוּ״** וְכוּ'.

וְהֵנָּה מוֹהֲרֵנ״ת בְּעַת שֶׁהָיָה בָּא לְבַקֵּר בְּטַעֲפְלִיק, הָיָה רַבֵּי פִּיּוּזֵל בָּא לְקַרְאָתוֹ וּמְקַבְּלוֹ בְּשִׂמְחָה רַבָּה.

פַּעַם בְּשֶׁהִגִּיעַ מוֹהֲרֵנ״ת לְעִיר, וְלֹא בָּא רַבֵּי פִּיּוּזֵל לְקַרְאָתוֹ בֵּין שְׂאֵר אַנ״ש שֶׁבָּאוּ לְקַבֵּל פָּנָיו בְּנֶהוּג, שָׁאֵל מוֹהֲרֵנ״ת אֶת אַנ״ש: **״הֵיכֵן רַבֵּי פִּיּוּזֵל?״**

וְעָמְדוֹ בְּמַתְמִיחִים, כִּי לֹא הִבִּינוּ תַּחֲלָה לְמִי מִתְכוּוֹן, עַד שֶׁנִּעְנֵנוּ מֵעַצְמָם

וְאָמְרוּ: **״אָה, כְּוֹנֵתְכֶם בּוֹדְאֵי עַל פִּיּוּזֵל אֲשֶׁרֵנוּ!״** הוּא כָּבֵד נִפְטָר וְהֵלֵךְ לְעוֹלָמוֹ!

בְּאַמְרָם זֹאת, הִבְחִין מוֹהֲרֵנ״ת ז״ל: שְׁמִשׁוּם מָה הָיָה הוּא לְלַעֵג בְּעֵינֵיהֶם, נִעְנָה וְאָמַר:

״וּבִכֵּן אוֹמֵר לָכֶם: עוֹנֵשׁ ׳עוֹלָם הַתּוֹהוּ׳ שִׁיעֲנֵשׁ רַבֵּי פִּיּוּזֵל׳ יִהְיֶה, שִׁיקוּם שֶׁם בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה וַיַּעֲרוֹךְ אֶת הַתַּקּוּן, וְלְאַחֲרָיָה יִרְקַד וַיִּזְמַר לְעַצְמוֹ ׳אֲשֶׁרֵנוּ׳. וְלְאָדָם אַחֵר יִהְיֶה עוֹנֵשׁ ׳עוֹלָם־הַתּוֹהוּ׳, כְּפִי מַעֲשָׂיו שֶׁעָשָׂה בְּעוֹלָם־הַזֶּה״.

[נו, נו, זאג איך אייך, זיין 'עולם התוהו' וועט זיין, אז ער וועט דארט אויפשטיין חצות, און טאנצן אשרינו].

[עֲלִים־לְתַרוּפָה, א וְאַתְחַנֵּן תַּקְצָה - וְעַל־כֵּן גַּם עַתָּה אֲשֶׁרֵנוּ מַה טוֹב חֶלְקֵנוּ. וּבּוֹדְאֵי רַבֵּי פִּיּוּזֵל צִדֵּק בְּדַבְּרֵינוּ בְּהַתְּפָאָרוֹ ׳אֲשֶׁרֵנוּ׳ בְּכָל־פַּעַם. וְגַם עַתָּה אֲנִי צָרִיכִין לְהַחֲיוֹת עַצְמִנוּ בְּזֶה, כַּדֵּי שֶׁיִּהְיֶה לָנוּ כַּח לֹמֵר הַקְּיִנוֹת בְּכָל לַב, וְלִשְׁפֹר לְבַבֵּנוּ כְּרֵאוּי כָּל אֶחָד, עַל חֶלְקוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּחֻרְבֵּן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וְצָרוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכֹלל וּבִפְרָט].

לג.

(יְמֵי־הַתְּלָאוֹת; שִׁיח־שׁרפֿי־קדֿשׁ ח״ג קכא)

שְׂכֵנֵנוּ שֶׁל מוֹהֲרֵנ״ת ז״ל בְּשֵׁם רַבֵּי יוֹנָה, הָיָה מְקוּרָב לְצַד הַחוֹלְקִים, אוֹלָם אַף־עַל־פִּי־כֵן לֹא הִצִּיק לוֹ. כְּשֶׁשָּׂאֵלוֹ עַל־זֶה אֶחָד מִחֲשׁוּבֵי הַמְּתַנַּגְדִּים: **״וְכִי אָמַת שָׂגַם אַתָּה מִתּוֹמְכֵיו וּמְצַדֵּד לְטוֹבָתוֹ?״**

עָנָה לוֹ: **״וְכִי מַה אַעֲשֶׂה, אֲשֶׁר בְּכָל לַיְלָה מִתְּעוֹרֵר אֲנִי מִשְׁנַתִּי מִחֲמַת קוֹלוֹת שֶׁל מוֹהֲרֵנ״ת הַקָּם בְּחֲצוֹת לַיְלָה, וּמְקוֹנֵן בְּלֵב מֵר, בְּפֶרֶט כְּשֶׁאוֹמֵר הַפְּסוּק: ״מִי זֶה מְלַךְ הַכְּבוֹד״. וּבְקוֹלוֹ אֵינִי מַנִּיחַ לִי לִישֵׁן כָּלֵל, עַד שֶׁמֵּרִים אוֹתִי מִמִּשְׁכְּבִי, עַד טְרַאגֵּט מִיר אוֹנֵטְעֵר. וְאֵיךְ יִכּוֹל אֲנִי בְּקוּמִי בְּבֹקֶר, לְזָרֵק אַחֲרָיו אַבְנִים וּלְבַזּוֹתוֹ!״**

לד.

(שיח-טרפיקודש החדש ח"ג קעא)

מוהרנ"ת ז"ל פירש כן הכתוב (משלי ו, ט):

"עד מתי עצל תשכב מתי תקום משנתך" - שעל 'שכיבת לישון', אומר החכם: "מתי תשכב לישון!"

כי אם תשכב לישון באחור זמן, כמנהג העולם שמבלים זמן רב מתחלת הלילה עד ששוכבים לישון - אם-כן "מתי תקום משנתך"?! - כי מכרחין לישון כמה שהגוף מכרח לישון.

עלי-כן צריכין לזרז בלילה, להשתדל לשכב לישון במקום האפשרות. ועל-ידי-זה ממילא יכולין אחר-כך לקום בבקר בלי עצלות כלל.

לה.

(צואת-הריב"ש, הבעל-שם-טוב זיע"א, כו-כז)

יהא זהיר מאד לקום בחצות הלילה. אם אינו קם שלא מחמת אונס, הוא בנודוי למעלה חסו-שלום.

ויתב-כך הלילות לימים, ויישן ביום כמה שעות, כדי שישפיק לו מעט שנה בלילה.

[ב'שערי-צדיק' (ח"ד מכתב קו, עמוד קלו): "רבנו הבעל-שם-טוב התיר לישן אפלו ששה שעות ביום, למי שמתנהג לקום בחצות".

וב'טעם זמנים' (מרבי לוי יצחק בענדער ז"ל - קונטרס יג באידש, וקונטרס יז בלשון-הקדש): ההמיר בענין השנה ביום על-פי הזהר והאריז"ל (ענין בשלח-ערוך אורח-חיים סימן ה, וב'שערי-תשובה' שם, וב'שערי-המצות' להאריז"ל פרשת ואתחנן). ענין-שם באריכות: שמעדיף שיחזור לישן אחרי השעות של חצות מלישן ביום, וגם מאריך שם ההנהגה המתאימה לבחורי ישיבה.

וב'שערי-צדיק' (ח"ז מכתב ש"י) כתב: "שאין בזה ברור קמור!" (וכל-אחד יעשה כפי מה שקבל מרבותיו, וכפי תכונת נפשו, ויצעק הרבה להשם-יתברך: שינחהו בזה הדרך הנכונה).

וב'דמב"ם' (הלכות תלמוד-תורה ג, יג): "אף-על-פי שמצוה ללמוד ביום ובלילה, אין אדם לומד רוב חכמתו אלא בלילה. לפיכך מי שרצה לזכות בכתיבת-תורה, יזהר בכל לילותיו, ולא יאבד אפלו אחד מהן" וכו'.

וב'שער-הפנויות' (דגושי-הלילה ד): ודע: פי העקר הוא, שצריך להשתדל בכל כחו לעסוק בתורה כל חצות-לילה, עד שיעלה עמוד-השחר, וינקה להתפלל, ולא יפסיק בשנה כלל, ודבר זה אין למעלה ממנו.

אבל אם אין באדם יכולת להיות געור כל חצות אחרונה של הלילה, אז יקום ממש בחצות, ויבכה על החרבן כמו חצי שעה, ואחר-כך תעסוק בתורה שעה אחרת וכו'.

ובלבד שתחזור ותקום כמו חצי שעה קודם עלות-השחר, ותחזור לעסוק בתורה, באפן שקודם שיעלה עמוד-השחר, תהיה מתקשר עם השכינה וכו'. וכאשר הגיע עלות-השחר, אשר אז עולה השכינה עם דודה וכו', הנה ימצאוהו געור, ומתקשר עמה, בסוד בני היכלא דמטרוניתא, ותעלה אותה עמה בעת עלותה בתפלת-השחר.

וזה-סוד (תהלים נה, ט): "אעירה שחר", "אני מעורר השחר" - פי העקר הוא שיהא געור בעת עמוד-השחר].

לו.

(שיח-טרפיקודש ח"ה תקח)

החזקה מלובלין זצ"ל, כשעורר אנשיו לקימת חצות, היה אומר: "צריך להתמיד בקימת חצות, ולהיות געור בזמן קדוש זה, אף אם על-ידי הנהגה זו ישן האדם כמה שעות ביום".

לז.

(שיח-טרפיקודש ח"ה תצה)

רבי אליעזר בן רבי ר' אלימלך מליזענסק זיע"א, שבח את אמו - על-יזה שהיתה מעוררת את אביו לקימת חצות, והיתה פונה אליו בדבורים כמו: "רבי אלימלך, איך יערב לך שנתך כשגזרות כאלו וכאלו יש על ישראל, קום התפלל ושפך שיהתך לפני קונה שירחם עליהם".

לח.

(שיח-שרפי-קדש ח"ו תקמט-תקנ; אבני"ה ברזל ב)

הצדיק רבי ר' זושא מאניפולי זיע"א, היה מתעורר וקם מדי לילה לקימת חצות בהתעוררות גדולה מאד, ושמעו איך שאומר וכופל לעצמו: "זושא זושא, בית-המקדש עדין חרב, והנה שוכב עדין במטה".

לט.

(שיח-שרפי-קדש ח"ג תרכב)

שכנו של רבי ר' זושא זיע"א, היה סנדלר במקצועו, והיה עובד במנעליו עד מאחר בלילה לאחר חצות, ושבחו רבי זושא ואמר: "טוב שהוא ער, יעסק האדם אז במה שיעסק, העקר שלא ישן".

מ.

(שיח-שרפי-קדש ח"ה שנה)

רבי שמואל שפירא ז"ל פרש המשנה (זבחים פ"ה מ"ח, באיזהו מקומן): "הפסח - בגימטריא נחמ"ן".

"אינו נאכל אלא בלילה" - שאז עקר העבודה שבעבודת-השם (שיחות הר"ן

שא),

"ואינו נאכל אלא צלי" - מלשון 'צלותא ובעותא', לשון 'תפלה'.

"ואינו נאכל אלא עד חצות" - שבו תלוי הכל, וממנו התחלת כל העבודה.

מא.

(שיח-שרפי-קדש ח"ו רמ)

אנ"ש היו אומרים ומרמזים בגדל מעלת עבודת 'קימת חצות לילה': שעל-

כן קבע בעל השלחן-ערוך לראש חבורו את עבודה הזו, באורח-חיים סימן א - לרמז:

שכל המשך הארבע חלקי שלחן-ערוך המקיפים והפונבים את האדם בכל שעות יומו בכל ימי חייו - זקוקים הם לשעות קדושות אלו של עבודת חצות לילה. ובתפלותיו ולמודו בשעות קדושות אלו, יזכה לקים בשלמות כל דיני התורה שבארבעה חלקי שלחן-ערוך.

מב.

(שיח-שרפי-קדש ח"ו רעה)

היו אנ"ש משבחים ומהללים בגדל מעלת קימת חצות לילה ועסק התורה בו, ואמרו שרבנו באמרו "חצות מסגל כמו פדיון" (לקוטי-מזרח"ן ח"א קמט), הרי שגלה לנו רבנו: שמעלת אלו השתי שעות, חשובים הם כמעלת יום-הכפורים שהוא יום אחת בשנה, ואז הוא יום פדיון פדות נפשנו הגדול.

ואם נשפיל ונבין לקימו פראוי וכנכון, נזכה לפדיון פיוס-הכפורים, מדי לילה בלילה.

מג.

(שיח-שרפי-קדש)

זכה מזהרנ"ת ז"ל, שברכו רבנו: "שיעור משנתו בכל עת שיחפץ בכך".

ואכן אף כשאחר משום מה בלילה' והיה חפץ לישן מעט פדי לקים מצות קימת חצות, היה מניח עצמו לישן מעט, ונרדם תיכף-ומיד, וקם ונתעורר תיכף בעת חצות - כי כבר אמר רבנו: "שעקר מעלת 'קימת חצות', הוא דוקא הקימה מהשנה בעת-רצון זה".

השם, ואל תתן להבעל-דבר שיכלה לך הזמן
לריק חסוֹשְׁלוֹם.

מו.

(זקני-אנ"ש מפי השמועה)

רבי אברהם בן רבי נחמן ז"ל אמר: "כמו
שישראל נבחרו מכל השבועים אמות,
כמו-כן שתי השעות של חצות לילה, נבחרו
מכל היום".

מז.

(זקני-אנ"ש מפי השמועה)

רבי אברהם בן רבי נחמן ז"ל היה רגיל
לומר: "כל חצות שאני חוטף בזה
העולם, זוהי החיות שלי, זוהי העשירות
שלי לנצח נצחים".

מח.

(בוכבי-אור, שיחות-וספורים כח)

גם כל אשר הוסיף רבנו ז"ל על השלשה
תפלות ביום, והזהיר למקרביו לשיח
ולספר לפני השם-יתברך בכל יום כל מה
שעובר עליו - נכנס לסוג 'תפלת חצות' -
אשר לדעת האריז"ל יש בה הכרח ונחיצות
גדול מאד.

כי גם האפלה והחשך הרוחני אשר בלב
האדם, הוא מתאחד עם האפלה והחשך
הגשמי, כמובן מדבריו הקדושים. והנתעורר
מאמצעות האפלה והחשך הזה לקונן
ולבקש לפני השם-יתברך, נקרא גם-כן בשם
תפלת חצות.

רק מחמת-זה בעצמו שהם מתאחדים זה
בזה, מסגל יותר לכונן זאת התפלה
בחצות לילה ממש.

וכן מבאר מדבריו הקדושים (לקוטי-מוהר"ן
ח"ב קא): "שעקר אמירת 'תקון חצות',

מד.

(סדר-היום, תקנות והנהגות
לרבי יצחק ברייטער ז"ל)

ומי שאנוס מאד, וקשה לו לקום בכל
לילה בחצות - על-כל-פנים יתגבר
לקום פעם-אחת בשבוע.

מה.

(אוצר-נחמני קסא)

שמעתי מרבי גדליה בערגער ז"ל: פעם-
אחת דבר רבי אברהם בן רבי
נחמן ז"ל, שיחה נוראה בענין מעלת קימת
חצות. אחרי שגמר שיחתו, אמרתי לו
באנחה כבדה:

"אוי רבי אברהם, וואס זאל איך טוהן איך
בין א גרויסער פעפער, ס'איז מיר
זייער שווער אויפצושטיין חצות" [אוי רבי
אברהם מה אעשה, אני בעל שנה תזקה, קשה לי לקום
בזמן חצות].

אמר לי רבי אברהם: "שטיי זע אויף א
שעה צוויי נאך חצות, ס'איז אויך
גוט" [קום שעה או שתיים אחרי חצות, גם זה טוב].
אמרתי לו: "דאס איז מיר אויך שווער" [גם
זה קשה לי]. אמר לי: "שטיי זע כאטש אויף
פארטאגס" [קום לפחות בהשקמה לפני עלות-
השחר].

שוב אמרתי לו: "איך שטיי אויף קוים
צום דאווענען" [אני קם בקשי להתפלל].
אמר לי: "אויב אזוי היט זע אפ דעם טאג.
אז דער בעל-דבר האט דיר געגעבן א קלאפ
ביינאכט, גיב אים א קלאפ בייטאג". [אם-כן
תשמר לך את היום. הבעל-דבר הכה אותך בפילה, תכה
אותו ביום].

כלומר: תשתדל לפחות למלא את כל
היום בתורה ותפלה ועבודת-

הוא על מה שנעשה עכשו עם האדם,
ושיש לפרש בזה את שיחתו לפני השם-
יתברך ככל אשר עם לבבו".

מט.

(שיח-שורפי-קדש ח"ח קמט)

רבי לוי יצחק בענדער ז"ל אמר: לא היה
בין אנ"ש הנהגה מיחדת מה לעשות
בדוקא בעת חצות לילה - כי כל אחד נהג
אחרת באותן שתי שעות, זה אמר התקון,
וזה עשה התבודדות, וזה למד, וזה הלך
למקוה, וכדומה.

והנכון: שכל-אחד יעשה הטוב בעיניו,
אם בתורה אם בתפלה, העקר
הוא שינצל אותן שתי שעות לטובה, ואי-
אפשר לומר לאחד עשה כך או כך בדוקא,
כי "כל לבבות ה' דורש" (דברי-הימים-א כח, ט).

ואמר: "שיזו הזכות עצמו שמתעורר וקם
בחצות, זכות זו עצמה תכונן את
כל-אחד, שיעשה הנכון לתקון נשמתו
באותו הזמן".

לקוטי תפלות

חצות הלילה

שנזכה להתעורר ולקום בחצות הלילה, ולומר 'תקון חצות', ולאונן ולקונן אז על 'חרבן בית המקדש', וללמד תורה אז וכו'

וחמל עלי, וזכני ברחמיך הרבים, שאזכה לקום בכל לילה ולילה בחצות ממש כל ימי חיי.

ואזכה להתעורר משנתי בחצות לילה, בזריזות גדול, בלי שום עצלות וכבדות כלל. ולא תתגבר עלי השנה והתרדמה חס־ושלום, ולא יוכל שום דבר למנע אותי מזה.

וברחמיך הרבים וחסדיך הגדולים, תעורר הרוח צפונית המנשבת בכנור של דוד בחצות לילה, ומשם ימשך עלי התעוררות, להתעורר תמיד משנתי בעת חצות לילה ממש. "עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר".

רבוננו של עולם, אתה הזהרתנו בכמה אזהרות: "לקום תמיד בחצות

☪ [א] לקוטי-תפלות ח"א נד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נד, זינהי מקץ, זכרון)

ותעורני ותושיעני, שאזכה לקום בכל לילה בחצות ממש, ולא יעבר עלי חצות לילה בשנה לעולם.

רק אזכה להתעורר ולקום בכל לילה בחצות ממש, כל ימי חיי לעולם, חק ולא יעבר. ואזכה אז להתגבר כארי לעסק בתורה ועבודה באמת, "עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר".

☪ [ב] לקוטי-תפלות ח"א פח ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קמט, חצות)

"חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך". מלא רחמים, המעורר ישנים והמקיץ נרדמים, חוס

לילה ממש", כמו שכתוב בזהר-הקדוש
אזהרות נוראות על-זה.

אך אתה יודע: פי רבו המניעות
שמתגברים עלינו על כל אחד
ואחד להטרידנו מזה, עד אשר אבדנו רב
הלילות אשר בטלנו מלקום בחצות.

על-כן באתי לפניך אדון כל רב
להושיע, תן לי עצה איך לזכות
לזה לקום תמיד בכל לילה בחצות ממש,
שהוא תכף אחר ששה שעות מתחלת
הלילה, בין בחורף בין בקיץ.

ואזכה להתעורר אז בזריזות גדול,
ולסדר תקון חצות, לאונן
ולקונן על חרבן בית-המקדש, ועל גלות
התורה שנמסרו רזיה לחיצונים, ועל
חטאי ועונותי ופשעי העצומים והרבים
שגרמו פל-זה, והאריכו את הגלות
ביותר.

באשר נגלה לפניך יוצר הכל, כמה
וכמה הארכת את הגלות
בעונותי-הרבים, בכלל ובפרט. אוי לי וי
לי, מה אומר מה אדבר מה אצטדק, הנני
לפניך באשמה רבה, ומה שעבר עבר.

זבני מעתה לשוב לדרך הישר באמת,
ולא אובד שום לילה מלילותי
מקימת חצות.

ותהיה עמי תמיד, ותעזרני ותשמרני,
שלא יזיק לי פלל קימת חצות
בשום דבר, ולא יארע לי שום חלי ראש
ושום נזק מזה.

אבי שבשמים, הקימני ואחיה, זבני
מעתה לקום בכל לילה ולילה
תמיד בחצות ממש, בין בחל בין בשבת
ויום-טוב, בשבתי בביתי ובלכתי בדרך,
ולסדר תקון חצות, ולעסק אז בתורה
הרבה.

ותעזרני ותושיעני, שאזכה על-ידי
סדר תקון חצות, להמתיק
ולבטל כל הדינים, מעלי, ומעל כל בני
ביתי, ומעל כל בני ישראל עמך.

ויהיה נמשך עלי בכל בקר, חוט של
חסד' מבקר דאברהם, ויקים
מקרא שכתוב: "יומם יצוה יהוה חסדו,
ובלילה שירה עמי תפלה לאל חיי".
ונאמר, "יהוה בהשמים חסדך, אמונתך
עד שחקים". ונאמר: "חדשים לבקרים
רבה אמונתך". יהיו לרצון אמרי-פי
והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי. אמן
ואמן.

ג] לקוטי-תפלות ח"א קמב

(על-פי לקוטי-מוזחר"ן ח"א רמז, 'תיקו' ו'תיקו' ו' ו'קיננו'ת)

ותרחם עלינו, ותלמדנו דרך האמת,
איך לאונן ולקונן על חרבן
בית-המקדש בכל-עת, ובפרט בכל לילה
ולילה בחצות ממש, ובמים של בין-
המצרים, ובפרט בתשעה-באב לומר
'איכה' ו'קינות', בלב נשבר ונדכה באמת
לאמתו. ונשפך לבנו כמים "נכח פני
אדני".

וַיִּבְמְרוּ רַחֲמֶיךָ עַל בְּנֵיךָ, וַתְּבִיא לָנוּ אֶת
מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ מִהֶרָה, וַיִּגְאֲלֵנוּ
גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה, גְּאֻלַּת עוֹלָם.

וְאִזּוֹ יִתְקַן לָנוּ אֶת בְּחִינַת הַתִּיק"ו,
בְּתַכְלִית הַתְּקוּ"ן, בְּתַכְלִית
הַשְּׁלֵמוֹת, וַיְהִי נִמְשָׁךְ הָאוֹת "נון"
מִהֶקְנוֹת לַתִּיק"ו, וַיְהִי נַעֲשָׂה מִתִּיק"ו
תְּקוּ"ן. וַיִּתְבַּטְּלוּ כָּל הַקְּנוֹת מִן הָעוֹלָם,
וַיִּתְהַפְּכוּ הֶקְנוֹת לַתְּקוּ"ן.

❁ [ד] לקוטי תפלות ח"ב לג ❁

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב סז,
'בראשית, לעיני כל ישראל')

וּבְכֵן תִּרְחַם עָלַי מְלֵא רַחֲמִים, רַב חֶסֶד
וְאַמֶּת, מְרַבָּה לְהִיטִיב, מְרַבָּה
לְהִיטִיב, מְרַבָּה מְחִילָה לְחַטָּאִים וְסְלִיחָה
לְפוֹשְׁעִים, עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר
וְרוּחַ.

וּתְזַכְּנֵי בְּחֶסְדֶיךָ הָעֲצוּמִים, וְתַעֲזְרֵנִי
וְתוֹשִׁיעֵנִי וְתַחֲזַקֵנִי וְתַאֲמִצֵנִי
בְּדַרְכֶיךָ הַנִּפְלְאִים, שְׂאֻזָּכָה מַעֲתָה לְקוֹם
בְּכָל לֵילָה וְלֵילָה בְּחֲצוֹת מַמָּשׁ, וְלִסְדֹר
תְּקוּן-חֲצוֹת, לְאוֹנֵן וְלִקְוֵן וְלִבְכוֹת הַרְבֵּה
עַל חֶרְבֵן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, עַל בֵּית קִדְשֵׁינוּ
וְתַפְאֲרָתֵנוּ, בֵּית חַיֵּינוּ וְאַרְךָ יָמֵינוּ, בֵּית
חֻמְדָּתֵנוּ, צְבִי עֲדֵינוּ, גְּאוֹן עֲזָנוּ, הוֹדְנוּ
זֵינוּ הַדְּרָתֵנוּ וְקִדְשָׁתֵנוּ.

אֲוִי מַה הָיָה לָנוּ, שְׁגָרְמָנוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ
לְהַחְרִיב בֵּית-מִקְדָּשֵׁנוּ, מְקוֹם
שְׂכִינַת עֲזָךְ, מְקוֹם הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה,
מְקוֹם הַתְּגִלוֹת אֱלֹהוּתְךָ, אֲשֶׁר שָׁם הָיִינוּ

יְכוֹלִים לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ הַשְּׂגָת אֱלֹהוּתְךָ,
לְדַעַת וּלְהַפִּיר אוֹתְךָ גַּם בְּזֶה הָעוֹלָם
הַגָּשְׁמִי, וּלְהַתְּדַבֵּק בְּךָ לְעוֹלָם וָעֶד.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מַה
שָׁעֵבֶר עָבַר, כִּי כָּבַד נִחְרַב בֵּית-
מִקְדָּשֵׁנוּ, וּכְבָר נִסְתַּלְּקוּ הַצַּדִּיקִים
בְּעוֹנוֹתֵינוּ, וּמַה דְּהוּהָ הוּהָ.

אֲךָ עַל דָּא וְדָאֵי קָא בְּכִינָא, "עַל אֵלֶּה
אָנִי בּוֹכֶיָה עֵינֵי עֵינֵי יוֹרְדָה מֵיִם",
כִּי בְּעוֹנוֹתַי הָרַבִּים וְהָעֲצוּמִים וְהַכְּבָדִים
מְאֹד מְאֹד בְּמַהוּת וְכַמוּת וְאִיכוּת, גָּרַמְתִּי
לְעַכְבַּ בְּנִין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וּמִי יוֹדֵעַ אוֹלֵי
גַּם בְּגִלְגוּל הָרֵאשׁוֹן הָיִיתִי גּוֹרֵם לְהַחְרִיב
אֶת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ.

אֲוִי לִי עַל חֲטָאֵי, אֲוִי לִי עַל עוֹנוֹתַי, אֲוִי
לִי עַל פְּשָׁעַי, אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּגִלְגוּל
זֶה וּבְגִלְגוּלִים אַחֲרָיִם, אֲוִי, מַה עָשִׂיתִי,
אֲשֶׁר סָחִי וּמְאוֹס כְּמוֹנֵי גֵרִם לְהַחְרִיב
וּלְעַכְבַּ בְּנִין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ וּגְאֻלַּת יִשְׂרָאֵל
לְהַשִּׁיבָם לְאַרְצָם.

אֲוִי לִי, שֶׁהַחֲרַבְתִּי אֶת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ
בְּעוֹנוֹתַי, וְשָׂרַפְתִּי אֶת הַהֵיכָל
הַקִּדְשׁ, וְהַגְּלִיתִי אֶת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לְבֵין
הָעַמִּים, וְהַאֲרַכְתִּי אֶת הַגְּלוּת כָּל-כַּף עַל-
יְדֵי תְּאוֹתַי הַרְעוֹת וְהַמְרוֹת.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲדוֹן כָּל, אַחֲרֵי אֲשֶׁר
כָּבַד גָּרְמָנוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ מַה
שְׁגָרְמָנוּ, וְהַחְרַבְנוּ בֵּית-מִקְדָּשֵׁנוּ,
וְנִסְתַּלְּקוּ הַצַּדִּיקִים-הָאֱמִתִּים בְּעוֹנוֹתֵינוּ.

עֲזָרְנוּ מַעֲתָה, שְׂנֻזָּכָה עַל-כָּל-פָּנִים
לְקוֹם בְּכָל לֵילָה בְּחֲצוֹת מַמָּשׁ,

וְלִשְׁבֵר לְבַנו לְבָכוֹת הַרְבֵּה בְדַמְעוֹת-
שְׁלִישׁ עַל עֲוֹנוֹתֵינוּ הָעֲצוּמִים שֶׁגָּרְמוּ כָּל-
זֶה, עַד אֲשֶׁר נִשְׁאַרְנוּ כִּיתוּמִים וְאִין אָב,
כְּתוּעִים וְאִין לְבָקֶשׁ, כְּרַחוּקִים וְאִין
לְקָרֵב, וְאִין מִי שִׁיעֲמַד בְּעַדְנוּ.

וְבַנו בְּרַחֲמֶיךָ לְקוֹם בְּכָל לַיְלָה בַּחֲצוֹת
מַמָּשׁ, וְלִהְתְּאֵבֵל עַל חֲרַבֵּן בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ שֶׁנִּחְרַב בְּעֲוֹנוֹתֵינוּ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ,
שֶׁתִּנְחַם וּתְשַׂמַּח אוֹתָנוּ
מִהֲרָה, וְתֵשִׁים לְאַבְלֵי צִיּוֹן 'פְּאָר' תַּחַת
'אֶפֶר'. וְנִזְכָּה לְהַכְנִיעַ הַמְּאֹרֵי-אֵשׁ כְּנֶגֶד
הַמְּאֹרֵי-אֹר, וְיִתְגַּבֵּר שֵׁם הַקֹּדֶשׁ, שֵׁם
יְהוָה, שֵׁם הַצְּדִיקִים-הָאֱמֹתִיִּים - עַל-שֵׁם
הַטְּמֵאָה, שְׁמוֹת-הַחִיצוֹנִים.

וְיִתְבַּטְּלַת הַשֶּׁקֶר לְגַבֵּי הָאֱמֶת. וְיִתְגַּלֶּה
וְיִתְגַּדֵּל וְיִתְפָּרֵס בְּכָל
הָעוֹלָם, שֵׁם הַצְּדִיקִים-הָאֱמֹתִיִּים, וּפְאָרָם
וְהִדְרָם וְחֲנֹם הַקֹּדֶשׁ וְהַנּוֹרָא. וְנִזְכָּה
לְהַפְּלִיל בְּשֵׁמָם וּבַפְּאָר הַדֶּרֶת קִדְשָׁתָם.

עַד אֲשֶׁר יִפְתְּחוּ עֵינֵינוּ בְּאֱמֶת, וְנִסְתַּכַּל
עַל עֲצָמָנוּ הַיָּטֵב בְּאֱמֶת, בְּכָל
הָאַרְבַּע יְסוּדוֹת, לְזַכְּכֶם וּלְטַהֵרְם וּלְקַדְּשֵׁם
מִכָּל הַתְּאוֹת-רָעוֹת וּמִדּוֹת-רָעוֹת
הַנִּמְשָׁכִים מֵהֶם, וּלְכַרְרֵם מֵרַע לְטוֹב,
וְלִזְכוֹת לְכָל הַמִּדּוֹת-טוֹבוֹת וּמַעֲשִׂים-
טוֹבִים.

וְנִזְכָּה, שִׁימְשֵׁךְ עָלֵינוּ
הַצְּדִיקִים-אֱמֹתִיִּים, מִחֵין
קְדוּשִׁים וּטְהוּרִים, עַד שִׁיכַלְלוּ כָּל
הָאַרְבַּע מַחֲיִן שֶׁלָּנוּ, וְכָל הָאַרְבַּע יְסוּדוֹת,
בְּתוֹךְ הַיְסוּד הַפְּשוּט הַקֹּדֶשׁ וְהַנּוֹרָא,
שֶׁהוּא הַ"צְּדִיק יְסוּד עוֹלָם", שֶׁהוּא
"הַנִּהְרֵר הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן".
וְיִהְיֶה הַכָּל נִכְלָל בְּשֵׁמֶךָ הַמִּיחָד הַגָּדוֹל
וְהַקֹּדֶשׁ וְהַנּוֹרָא.

וְתִמְהַר וְתַחֲיֵשׁ לְגַאֲלָנוּ, וְתִבְנֶה בֵּית
קִדְשָׁנוּ וְתִפְאַרְתָּנוּ. וְיִתְגַּדֵּל,
וְיִתְקַדֵּשׁ, וְיִתְבָּרֵךְ, וְיִשְׁתַּבַּח, וְיִתְפָּאֵר,
וְיִתְרוֹמֵם, וְיִתְנַשֵּׂא, שִׁמְךָ מִלְּכָנוּ, בְּפִי כָּל
חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד.

⊗ [ה] תפלות ותחנונים ח"ב ו ⊗

(על-פי לקוטי מוה"ר"ן ח"ב קא,
'על-ידי אמירת תקון חצות')

וְזַכְּנוּ לומר בְּכָל יוֹם תְּקוּן חֲצוֹת,
וְאַזְכָּה לְפָרֵשׁ שִׁיחֲתִי לְפָנֶיךָ עַל-
יְדֵי-זֶה גַם-כֵּן, הֵינּוּ שֶׁאַזְכָּה לְמַצֵּא אֶת-
עֲצָמֵי וְכָל אֲשֶׁר עִם לְבָבִי, בְּתוֹךְ אֲמִירַת
הַקִּיּוּנוֹת וְהַמְזֻמּוֹרִים שֶׁל תְּקוּן חֲצוֹת,
וְאַזְכָּה לְבָלִי לְאִמְרָם עַל הָעֵבֶר לְבַד, רַק
אַזְכָּה לְכוּן וְלְמַצֵּא בָהֶם כָּל מַה שֶׁנַּעֲשֶׂה
עִמִּי עֲכָשׁוּ בַּפְּרָטִיּוֹת גַּם-כֵּן.

